

MAGYAR LABDA

HUNGARIA
Hern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Totális párt alakult az országban Ófelsége vezetése alatt

Bucuresti. Saját tud. Románia politikai életében fontos változás következett be pénteken este. Ófelsége törvényrendeletet írt alá, amely a következőképpen hangzik:

„Miniszterelnökünk és igazságügyminiszterünk előterjesztésére, a minisztertanács határozata alapján elrendeltük és elrendeljük a következőket:

1. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal átalakul a Nemzet Pártjává, amely totális párt formájában fog működni. Legfőbb irányítója Ófelsége a király.

2. A nemzet erkölcsi és anyagi életének irányítását ez a párt végzi. A párt közjogi testület.

3. A Nemzet Pártjának legfőbb vezetőit Ófelsége a király nevezi ki. A vezetők egyedül felelősek.

4. A párt megszervezésének és működésének szabályait a legfőbb vezetőség állapítja meg.

A törvényrendeletet *Bentoiu* igazságügyminiszter kísérelte meg, amely megállapítja, hogy a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal legfőbb tanácsának határozata a tapasztalatok alapján szükségessé tette a nemzeti fegyelem kialakítását, amely a teljes egységet és kontinuitást biztosítja. A nemzet összes fiait egyetlen totális pártban tömörítették. Totális a párt abban az értelemben, hogy a haza érdeke felette való az egyén érdekének. Ófelsége a király átvette az egyetlen totális párt vezetését. A párt közjogi testület. Mindenki, aki a párton kívül helyezi magát, a haza ellensége. Minden más pártalakulatot megszüntetnek, amely akadályozhatja az állam fegyelmét és fejlődését. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal jelenlegi vezető szervei a párt átszervezéséig megmaradnak.

A törvényrendeletet a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal nemzeti tanácsának a igazságügyminiszteréhez hasonló szellemű jelentése kíséri, amelyben felkéri Ófelségét, hogy mint az állam és a hadsereg feje, vegye át az új totális párt vezetését. Hangsúlyozza a jelentés, hogy mindenki, aki kívül helyezi magát a párton, csak vegetatív életet élhet a jövőben. A jelentés végül hangsúlyozza, hogy a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal a történelmi fordulóponton nyugodt lelkiismerettel és felelősséggel hozta a határozatát. A jelentést *Vaida-Voevod* az Arcvonal elnöke és *Tatarescu* miniszterelnök írta alá.

Szigoru büntetések a totális párt szabatálói ellen.

Ófelsége tegnap az alábbi törvényrendeletet írta alá:

„Az egyetlen totális „Nemzet Pártja” elleni büncselekményt követ el és 3–5 évig terjedő fogházbüntetéssel 10–100 ezer leig terjedő büntetéssel, 1–5 évig terjedő hivatalvesztéssel büntetettnek, akik:

- a) szóban vagy írásban a totális párt által képviselt államforma megváltoztatását hirdeti,
- b) titkos egyesületeket alakít ebből a célból,
- c) feloszlaltott egyesületek működését folytatja,
- d) diszkreditálja, vagy mag akarja hiúsítani a totális párt működését.

I. A fenti büncselekmények elkövetői elvesztik nyugdíjukat, ha nyugdíjasok.

II. Nem lehet köztisztviselő az, aki 1940 augusztus 1-ig nem lép be a „nemzet pártjába”, vagy akit nem vesznek fel a pártba. Kivételt képeznek az aktív katonák.

Urdareanu udvari marsall a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke. — Moldovan Valer a párt főtitkára

Bucurestiből jelent a rádió: Junius 22-én megjelent a Nemzet Pártjának 3 határozata:

Első számú határozat:

I. szakasz. A Nemzet Pártja megőrzi a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal jelmondatát, jelvényeit és egyenruháját.

II. szakasz. A Nemzet Pártjának legfőbb vezetését a párt vezérkara végzi.

A legfőbb irányítást a főtitkárság végzi, amelyik a párt vezérkari főnökének van alárendelve.

Második számú határozat:

Az 1940 június 21-i 2056. számú királyi rendelet törvény harmadik szakasza értelmében a következő kinevezéseket rendeljük el:

III. Nem jelölhető és választható szabadfoglalkozású testület vezetőségébe senki, aki nem tagja a „nemzet pártjára”-nak.

IV. Minden jogi személyiséget, amely a totális párttal ellentétes működést fejt ki — feloszlattak és vagyonát elkobozzák.

V. Köz- és magánvállalat igazgatóságába csak a totális párt tagja foglalhat helyet.

VI. Egy hónaptól egy évig terjedő büntetésben részesül az, aki letépi, vagy gunyolja a totális párt jelvényeit, zászlóit, uniformisait.”

Ernest Urdareanu udvari marsallt, a párt vezérkari főnökévé, Victor Moldovant pedig a párt főtitkárává nevezzük ki.

Harmadik számú határozat:

A Nemzet Pártjának megszervezéséig a következőket rendeljük el:

I. szakasz. A tartományi, megyei és városi szervezeteket a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal jelenlegi keretei töltik be.

II. szakasz. A párt vezérkari főnökét megbízzuk a jelen rendelet végrehajtásával.

Mindhárom határozat 1940 június 22-én kelt Bucurestiben és azokat Ófelsége II. Károly király írta alá. A harmadik számú határozatot már Urdareanu vezérkari főnök is ellenjegyezte.

„Politikánk a tengelyhatalmak politikájával egyvonalban fog haladni”

Pamfil Seicaru érdekes vezércikke a *Curentulban*

Pamfil Seicaru, a *Curentul* főszerkesztője lapjában mai számában feltűnést keltő vezércikket írt. Alább közöljük cikkének érdekesebb részeit.

Olyan emberek járkálnak most közöttünk, akik egyszerre kötelességüknek érzik, hogy Németország iránt érzett rokonszenvékről és barátságos érzelmeikről beszéljenek. Hogy pedig a nagy sietségben bebizonyíthassák érzelmeik őszinteségét és állandóságát, erre mind-egyik tud valami meggyőzőt mondani. Az egyik meghatódva idézi fel szenátor-atyja emlékét, aki a Marghiloman-kormány idején tevékenykedett. A másik Wagner muzsikáját ömlengi körül. Ismét egy másik egyenesen arra emlékeztet, hogy Ionel I. C. Bratianu vád alá helyező bizottság tagja volt. De ki is tudná elsorolni a hirtelen változás annyi és annyi hirtelen született németbarátját.

Hasztalanok azonban ezek a túl naiv buzdogkodások, mert egyáltalán nem járnak az egységes által oly nagyon óhajtott előnyökkel.

Igen, a mi politikánk a tengelyhatalmakéval egyvonalban fog haladni. Igen, a mi viszonyunk a tengelyhez egyre szorosabb lesz. Azonban jegyezze meg mindenki, hogy Németországnak és Olaszországra nem „tengelybarátokra”, hanem románokra van szüksége.

Mivel a geopolitikus alkalmazkodók különösen a túlzó németbarátság színeiben jelentkeznek, szükség van tisztázásokra.

A nemzeti szocialista Németország nagy nemzeti megerősödést jelent. A mai győzelmet elsősorban egy ismeretlen néposztályból felkerült embernek köszönheti. Másodsorban a né-

met munkásnak és katonának és egyben az egész német népnek, amely megtalálta a történelmi rendeltetését. Ebben a sikeres korszakban történelmi legenda övezi Hitler vezér alakját, aki a nemzeti szocialista pártból kiindulva, erős politikai szocialis, erkölcsi és teke-ellenes (anélkül, hogy a magántulajdont tagadná), rendszert épített ki a munka más erkölcsi értékelésével és a nemzetnek az egyén fölötti felsőbbiségének tételével. A nemzeti szocializmus a nemzeti ideálmusz visszahatását jelent a marxista materializmussal szemben. Azt mondhatnánk, hogy a nemzeti szocializmus visszafordítja a történelem bölcselétét Marxtól Hégelhez. Innen ered az erkölcsi értékek különleges értékelése és a jellemkultusz, amelyre egy népnek olyan nagy szüksége van történelmi időkben.

Németország lelki egyezőségét keres és nem a dolgok kiélezésére törekszik: előnyben részesíti a gondolatköri együttérzést és feltételezi a gazdasági kapcsolatokat.

Németország románokat keres, a román nép érdekeinek egyenes és bölcs tolmácsolói, nem pedig németbarátokat. Lelki forradalmat, amely a nemzeti szocializmus arányainak megfelelő és erkölcsi értékeket keres; jellemzilárd-ságot, nem pedig simulékony és hízog alkal-mazkodást.

Még egyszer ismétlem: a nemzeti szocializmus az a forradalom, amely új szellemi arculatot fog adni Európának. Ebből kell levonni minden politikai következtetést. Az élőködőknek pedig igazgatótagságok helyett munkajegyeket kell adni.

A francia parlament éjszakai ülésén vitatta meg a fegyverszüneti feltételeket

Szombaton délelőtt az államtanács is összeült a német feltételek megbeszélésére. — Izgalmas tanácskozások a compiegnei küldöttség és a bordeaux-i kormány között

A második Compiègne-nyel lezárult a francia-német világdrama s leünt egy korszak is, amelyek a félelemszünte gyűlölet adta meg a jellegét.

„Ici a était brisé en 1918 l'orgueil coupable de l'Empire Allemand, en étant vaincu par les peuples libres qu'il osait subjuguier. Itt törték meg 1918-ban a német császárság bünnös gőgjét, amely legyőzetett a szabad népek által, kiknek legizására tört.” — Es volt olvasható a compiegnei akárcsak Versailles, tüzes sebként gyötörte a német kard ereje s a német nép Vezérének péntek esti külön napiparancsa. Csoda-e, hogy Compiègne, akárcsak Versailles, tüzes sebként gyötörte a német nép lelkét, hogy mindig úgy gondolt rá, mint a nemzeti szegény színhelyére s a meg nem érdemelt gyalázat és megaláztatás égető bélyegére?

1940 június 21-én megtörtént a nagy történelmi igazságszolgáltatás. Ugyanazon a helyen, ugyanolyan körülmények között, csak sokkal méltóságtelesebb keretben, az ellenség megalázása nélkül, a német nép Vezére jelenlétében elégtételt vett magának a 22 évvel ezelőtti elszennvedett megaláztatásért, hogy így Compiègne örök Memento, századokra szóló nagy felkiáltójel maradjon a népek számára. Mert az igazságtalanság, hamisság és gyűlölet nemcsak az egyén életében bosszulja meg magát, hanem még inkább a népek életében, ahol elsősorban áll a nagy igazság: a világtörténelem egyuttal világitélet is.

A compiegnei fegyverszünettel a nagy nyugati háború legutolsó szakaszába lépett. A francia

hadszintén talán már órák mulva elül a csatazaj s attól kezdve Anglia egyedül fog szemben állani a német és a Németországgal szövetséges olasz fegyverekkel: világhatalma megtartásáért folytatandó küzdelmében legfeljebb a nemzetközi nagytökre és sajtóra támaszkodhat, mint csendes, de soha nem vérző szövetségesekre.

Mert Amerika nem fog, nem tud és nem mer, de nem is akar a nagy küzdelemben beavatkozni. Nem tud beavatkozni, mert ahogy eddig nem volt, úgy most sincs komolyan kiképzett hadserege. Nem mer beavatkozni, mert nagy riválisa, Japán fegyveres beavatkozását egy percig sem nézné tétlenül, de komolyan nem is akar beavatkozni, mert Rooseveltnél minden személyes rokonszenve dacára a kongresszus és a józan amerikai közvélemény ma görcsösebben ragaszkodik a benemavatozás elvéhez, mint valaha, nemcsak azért, mert nincs kedvük erejüket összemérni a győzelmes német fegyverekkel, hanem elsősorban azért, mert beavatkozást s a Németbirodalom esetleges letiprását ma már az Unióban is csak bizonyos, szűken körülhatárolt nemzetközi körök érdekének tekintik.

A harcra így Angliának egyedül kell kiállania. Miután pedig az eddigi tanulságok szerint ezt a harcot nem pénzzel és gazdagsággal vívják elsősorban, hanem személyes bátorsággal, jölképpen pedig erkölcsi erővel: számolni lehet azzal is, hogy az utolsó szakaszába lépett küzdelem talán előbb eldől, mint azt ma még sokan gondolják.

Történelmi órák a compiegnei erdőben

Hitler vezér és kancellár fogadja a francia fegyverszüneti küldöttséget. — Keitel vezérezredes közli a német fegyverszüneti feltételeket

Compiègneből jelentik (Német Távíratú Iroda): Pontosan ugyanazon a helyen és ugyanabban a vasúti kocsiban, összehasonlíthatatlanul tisztességesebb körülmények között — melyek nem alázták meg az ellenfelet — tudták meg Franciaország teljhatalmu megbízottai Keitel vezérezredesétől, a német legfőbb parancsnoktól felhalalmazottjától azokat a feltételeket, amelyek mellett Németország hajlandó fegyverszünetet engedélyezni.

A compiegnei erdőhöz vezető út elágazásánál őrszemek álltak. Messze körzetben lezárták a területet. A fegyverszüneti tárgyalások színhelyéhez vezető úttól jobbra tágas sátrat emeltek a francia küldöttség számára. A küldöttség tagjai ebben tartózkodnak a tárgyalások szüneteiben. A sátor belseje egyszerű, de kényelmes. A huszonkét év előtti fegyverszünet emlékművét a birodalmi hadilobogóval takarták le. Az akkori tárgyalások színhelyéhez vezető rövid fasorban, egy díszszázad sorakozott fel. A térségen két sánpár húzódik, előtte emlékmű, ezzel a felirással:

„Itt szenvedett hajótörést 1918-ban a német császárság bünnös gőgje, legyőzve a szabad népek által, melyeket legizálni merészelt.”

Az emlékmű első oldala előtt a Führer zászlója leng. Tőle jobbra, ugyanazon a helyen, mint 1918-ban, áll az a vasúti kocsi, melyben annakidején lefolytatták a tárgyalásokat és ahol ma a legyőzött francia köztársaság kép-

viselői kapták meg a német feltételeket. A másik sánpárnál emlékmű jelöli azt a helyet, ahol 22 évvel ezelőtt a német felhatalmazottak kocsija állt. Ezen a helyen állították fel Foch tábornagy emlékművét is, arccal a kocsira felé.

Közvetlenül a kocsira a tábornoki kar, az állam és a párt magas személyiségei várták a Führert. 15 óra előtt felvonult a díszszázad. 15.15 perckor Hitler megérkezett az emlékmű előtti térre, ahol Raeder vezértengernagy, Göring vezértábornagy, Keitel és Brauchitsch vezérezredes, Ribbentrop külügyminiszter és Hess Rudolf, a Vezér helyettese fogadta. Hitler kíséretével haladt el a díszszázad arcvonalá-

Tanácskozik a francia bizottság

Compiègneből jelenti a Német Távíratú Iroda: Miután a Führer és kísérete elhagyta a vasúti kocsit és Keitel vezérezredes közölte a francia megbízottakkal a feltételeket, a francia küldöttség tagjai 15 óra 25 perckor visszavonultak a külön-sátorba és zárt tanácskozást tartottak. A sátorban

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

előtt, majd felszállt a kocsiba. 15.30 perckor megjelent a francia küldöttség.

A francia küldöttség csütörtökön Tours közelében lépte át a legelső német vonalat.

A Führer kézfelemeléssel fogadta a francia küldöttséget.

A kocsinhoz Thomas ezredes, a vezéri főhadiszállás parancsnoka kísérte a francia küldöttséget. A díszszázad némán, zene nélkül tisztelgett. A küldöttség vezetője egy pillanatra elgondolkozva megállt, mielőtt a kocsiba lépett volna. Amikor a küldöttség belépett, a Führer és kísérete felemelkedett helyéről. A Führer a francia felhatalmazottakat jobbójának fölemelésével üdvözölte. Ezután a tárgyaláson résztvevők helyet foglaltak. Hitler az asztal közepén, jobbán Göring, Raeder és Ribbentrop, balján Keitel, Brauchitsch és Hess. Szemben a francia küldöttség foglalt helyet. Ezután felemelkedett Keitel vezérezredes és a Vezér parancsára felolvasta a fegyverszüneti tárgyalások bevezetőjét, mely így hangzott:

— A német véderő 1918 novemberében, bízva Wilson amerikai elnök ígéreteiben, amelyeket angol és francia államférfiak is megígértettek, letette a fegyvert. A német nép és kormánya végig küzdött egy háborút, amelyet rákényszerítettek és sem a szárazföldi, sem a tengeri, sem a légi haderőt nem sikerült ebben a háborúban legyőzni. Az ünnepélyesen adott ígéreteket azonban 1918 november 11-én megszegték és ebben a vasúti kocsiban kezdődött meg a német nép kálváriája, amely a beszületrablás és megalázás sorozata volt. Minden szőszegés és hitszegés, minden nyomorúság és szenvedés, ami a német népre reázdult, ebből a vasúti kocsiból indult ki. A német kormány egyetlen gyengéje az volt, hogy szeptember 3-ikán ismét minden ok nélkül hadat üzent Anglia és Franciaország Németországnak. A fegyveres döntés megtörtént. Franciaország legyőzetett és fegyverszünetet kért. S ha most a fegyverszüneti feltételeket ugyanabban a vasúti kocsiban adják meg, amelyben a német küldöttségnek 1918 novemberében átadták, csak az osztóigazságnak tesznek eleget, hogy megszűnjön minden gyalázatos emléke annak az aktusnak, mely Franciaország történelmében nem jelentett dicsőséget, viszont a német népek örök szegényét jelent. Franciaország hősi ellenállás után, véres csaták során győzetet le és omlott össze. Németországnak ezért nem az a szándéka, hogy ilyen bátor ellességgel szemben a fegyverszüneti feltételeknek vagy tárgyalásoknak gyalázkodó jelleggel adjon. A német követelések célja először az hogy megakadályozzák a harc újakezdését és másodsor, hogy megadjanak Németországnak minden biztosítékot, hogy tovább folytathassa a rákényszerített háborút Anglia ellen s hogy megteremtsek a feltételeket az új béke kialakulásáig, melynek lényeges tartalma a német birodalommal szemben erőszakkal elkövetett jogtalanságok jóvátétele lesz.

A felolvasott szöveget Schmidt követ lefordította, majd valamennyien felálltak és a Führer 15 óra 42 perckor elhagyta a kocsit. Amikor elérte az emlékmű előtti térhez vezető fasort, a díszszázad parancsnoka jelentette:

— Vezérem! A nagy német véderő üdvözlő legfőbb parancsnokát.

Hitler röviden köszönetet mondott, majd felhangzott a német himnusz.

telefon-, szikratávíró- és távíróösszeköttetésük van a bordeauxi kormánnyal. 17 óra 15 perckor a francia küldöttség tagjai ismét elhagyták a sátrat. Amint kiléptek a sátorból, a levegőben német repülőgépek jelentek meg, amelyek szebbnél-szebb légi gyakorlatokat végeztek a ragyogó, júniusi napfényben. Huntzinger tábornok, a francia küldöttség vezetője önkéntelenül is felpillantott, majd a küldöttség tagjai némán egymásra néztek. Ekkor megjelent előttük egy német tiszt, valamint mondott nekik, mire a francia küldöttség tagjai ismét beléptek a vasúti kocsiba és érintkezésbe léptek Keitel vezérezredessel, a Führer megbízottjával.

A Vezéri Főhadiszállásról jelentik: A compiegnei aktus befejezése után Hitler vezér és kancellár

a következő parancsot adta ki:

1. A történelmi étkező kocsit, a gall győzelmet megörökítő emlékművet és emlékkövet Berlinbe kell szállítani.
2. Azokat a köveket, amelyek megjelölik a helyet, ahol 1918-ban a tárgyaló küldöttségek vonataltak, meg kell semmisíteni.
3. Foch tábornagy emlékművét ép állapotban kell hagyni.

A francia államtanács megvizsgálja a fegyverszüneti feltételeket.

Compiègneből jelenti a Német Távirati Iroda: A francia fegyverszüneti küldöttség péntek este négyizben lépett távbeszélőn érintkezésbe a bordeauxi kormánnyal. Egyik-másik beszélgetés perceikig tartott. A negyedik beszélgetés a küldöttség és a bordeauxi kormány között péntek este 22 óra 10 perckor folyt le.

Bordeauxból jelenti (Havas): A francia államtanács szombaton a fegyverszüneti feltételek megismerése céljából ülésre jött össze. A francia rádió bemondója — mint a Reuter iroda jelenti — péntek este azt mondotta, hogy a fegyverszüneti tárgyalások ezidőszaki szakaszáról pontos adatokat nem közölhet. Türelemmel kell várni az eredményt. Természetesen, bizonyos időnek kell eltelnie, míg a részleteket megkaphatják. A körülmények olyanok, hogy a közönséget óvni kell az álhírektől. A francia népet a még mindig Bordeauxban tartózkodó kormánya tájékoztatja majd a helyzeiről.

A francia kormány továbbra is Bordeauxban marad.

Genfől jelenti: Francia politikai körökben kijelentik, hogy a fegyverszüneti tárgyalásokra való tekintettel a francia kormány úgy határozott, hogy az eredeti tervtől eltérőleg egyelőre nem hagyja el Bordeaux-t.

Sürgős tanácskozásra összehívták a francia törvényhozás két házát.

Genfől jelenti: Bordeauxi jelentés szerint Pétain miniszterelnök fogadta Heriot-t, a képviselőház és Jeanneneyt, a szenátus elnökét. Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy a megbeszélések a német fegyverszüneti feltételek elfogadásával állnak összefüggésben. Fogadta Pétain Reynaud volt miniszterelnököt is, aki Angliából repülőgépen tért vissza Franciaországba. Újabb jelentés közli, hogy francia időszámítás

A német sajtó méltatja Compiègne második történelmi napját. Három feltétel, amit Franciaországnak teljesítenie kell

Berlinből jelenti: A szombat reggeli német sajtó bő részletességgel, hatalmas címbetűk alatt számol be a compiégnei történelmi eseményekről. A Berliner Börsenzeitung rámutat az 1918. és 1940. évi Compiègne közötti különbségre. Compiègneben és Versaillesben annakidején az az akarat győzött, mely a légkör megfertőzésére törekedett a két nép között és a legyőzött államot börtönfalakkal akarta körülvenni minden időkre. A tegnapi compiégnei jelenet egészen mást mutat. A Führer legyőzte az ellenséget, keményen féltetolta a negatívumot, de cselekedete az építést szolgálja. Az a körülmény, hogy a franciáknak Compiègnebe kellett jönniök, mutatja, hogy viselniök kell a háborús bűnösség következményeit. Azonban a német követelések céljainak megfogalmazásából kiviláglik, hogy a Führer nem a negatívumot teszi meg a jövő alakító tényezőjének, hanem arra törekszik, hogy az igazságtalanság jóvátételével, a veszély elhárításával és természetellenes állapotok megszüntetésével megteremtse a jobb elrendezés feltételeit. Az a régi világ, mely oly sok szenvedést jelentett a népek számára, összeomlik és új világ születik.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Franciaországnak háromféle követelést kell teljesítenie. Meg kell értenie, hogy a követelések felállításának abból kellett kiindulnia, hogy a háború tovább folyik Anglia ellen. Ezek a követelések tehát mindenekelőtt meg akarják akadályozni, hogy Franciaország újra fölvehesse a harcot. Minden fegyverszüneti feltételnek ez a legtermészetesebb értelme. Egyedül csak ez a pont került Franciaország szám-

Lefekvés előtt
fogakat
tisztítani!

De azután már nem szabad „egy kicsit torkoskodni”, mert az ételmaradékok a fogak közé kerülve, éjszakán át bomlanak. Ennek elkerülése ugyanolyan fontos, mint a veszedelmes fogkő elleni védekezés.

Ezért használjon állandóan Kalodont fogkrémet. Ez az egyedüli fogkrém, mely sulfurizin oleat tartalmánál fogva fokozatosan eltávolítja a fogkővet és meggátolja annak újraképződését. Foai csak akkor maradnak erősek és épek, ha azok fogkőmentesek.

KALODONT fogkő ellen

szert péntek este 22 órára összehívták a törvényhozás mindkét házát, hogy a fegyverszüneti feltételek elfogadásáról tárgyaljanak.

Franciaország nagykövete átnyújtotta megbízólevelét Moszkvában.

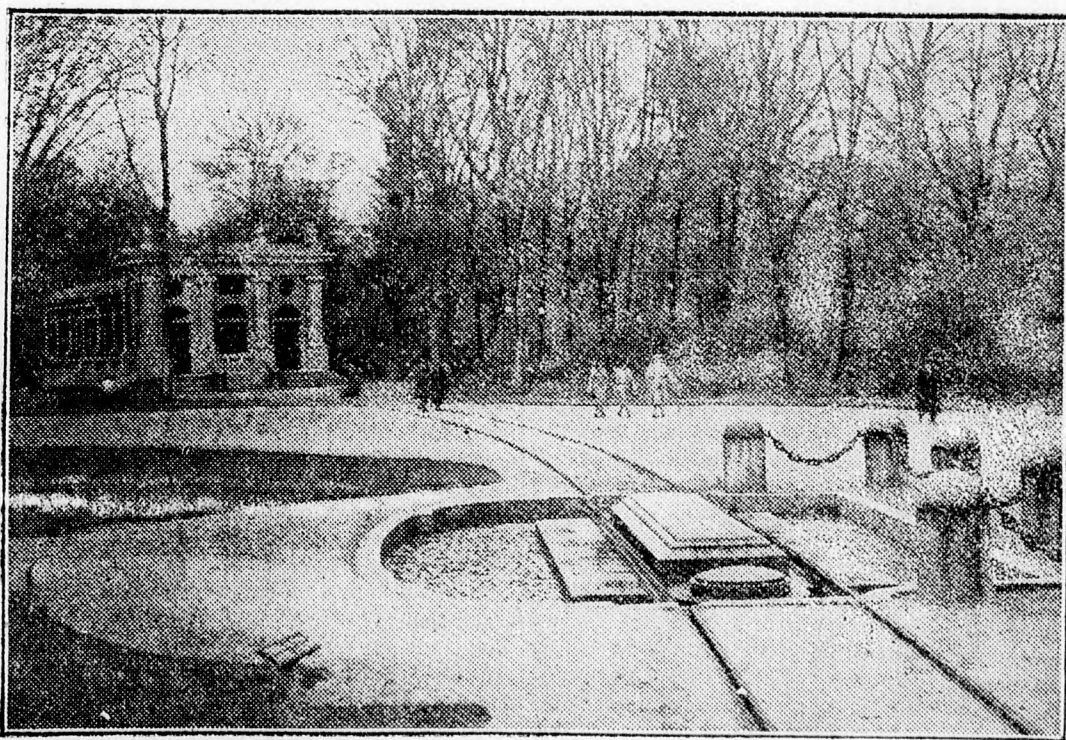
Moszkvából jelenti: Labonne. Franciaország új moszkvai nagykövete pénteken átnyújtotta megbízólevelét Kalininnek, a legfelsőbb Szovjet elnökének. Január vége óta Franciaországnak nem volt nagykövete Moszkvában, mert a korábbi nagykövet nem tért vissza állomáshelyére.

háború folytatása érdekében Németországnak szüksége van. A harmadik pontban összefoglalt követelések egyformán terhelik Franciaországot és Angliát, bár Franciaországnak egyelőre egyedül kell ezeket a terheket magára vállalnia. A német követeléseknek ez a csoportja az új béke feltételeit hivatott biztosítani.

A Völkischer Beobachter ezeket írja:

— Franciaország legyőzött és csatavesztése a legnagyobb vereség, amelyet a világtörténelem ismer. Ezzel halálos sebet kaptak a háttérben dolgozó emberek, akik a francia népet a vétkes háborúba belekeverték. A franciáknak osztályrészül jutott sors megfelel a tényleges helyzetnek, amelyet 1918-tól kezdve az eszmék és világnézetek harca teremtett, nemcsak Németország, hanem egész Európa számára. Nemcsak Németország, hanem egész Európa győzött Compiègneben.

lájára. A másik pontot Franciaországnak Anglia miatt kell magára vennie. Olyan biztosítékokról van szó, amelyekre az Anglia elleni

A compiégne-i erdő most már másodszor került a történelem középpontjába. A fegyverszüneti tárgyalások vasuti kocsija másodszor állott ugyanazon a helyen és másodszor volt színhelye történelmi pillanatoknak. Képünkön jól látható a történelmi helyet megörökítő emlékkő, amelyet Hitler parancsára most megsemmisítenek.

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légcsőhurutban, szédülésben, tüdőkatarrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és náthalázban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttmann orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (8 leles bélyeggel) alantí pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 847.** Müggelstrasse 25-25-a.

A közelkeleti helyzet változásai

Törökország nem hajlandó belerohanni a háborúba

Istanbulból jelentik: Ide érkezett hírek szerint Anglia továbbra is folytatja kísérleteit, hogy Törökországot bevonja az európai háborúba. Lehetségesnek tartják, hogy Anglia fel fogja ajánlani Szíria rendőri védelmének ellátását, azt remélve, hogy így Törökország és Olaszország között összeköttetést idézhet elő. Megbízható értesülések szerint azonban Törökországnak nincs szándékában, hogy ily módon belevonassa magát az európai viszályba. Isztambulban hangoztatják, hogy a francia keleti hadsereg főparancsnokságának átvételét Törökország még Franciaország háborúvesztése előtt elhárította magától. Isztambulban a jelenlegi angol fáradozásokban annak beismerését látják, hogy Anglia kételkedik az elvágtott keleti hadsereg ható erejében és képességében.

Zavartalanul dolgoznak a torinói hatalmas ipartelepek.

Torinóból jelentik: (MTI.) A külföldi újságírók egy csoportja látogatást tett Torinóban, hogy személyesen győződjék meg arról, hogy ellentétben az angol propaganda híreivel, az angol repülőgépek a torinói ipari negyedben semmi komolyabb kárt nem okoztak. Az újságírók meglátogatták a Fiat és Lancia műveket, a repülőgépgyárakat és más fontos gyártelepeket és mindenütt megállapították, hogy a legesekélyebb kárt sem okoztak az angol bombák. Az újságírók Torinóból Milánóba mentek és ott is megállapították, hogy a legfontosabb iparnegyedekben az angol repülők nem okoztak kárt.

Légítámadás Marseille és Kelet-Anglia több városa ellen.

Marseilleből jelentik: A Havas iroda jelentése szerint péntek este Marseille körzetében légiriadó volt. A légítámadásnak áldozatai

is vannak. Péntek délután a délkeleti partok mentén is volt légiriadó, mely este megismétlődött. A szombatra virradó éjszaka Kelet-Anglia egyes kerületeiben is elrendelték a légiriadót. Ejjél után Anglia délkeleti részében újabb riadó volt. Közlebbi részletek az angliai légítámadásról még nincsenek.

Londonból jelentik (Reuter): Német re-

Egy szemtanu elbeszéli a Themze-torkolat olajtartályainak bombázását

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda részletes beszámolóban ismerteti egy szemtanu leírását, aki résztvevett a Themze torkolati olajtartálytelepek elleni német repülőátámadásnál.

— Repülőgépek — szól a beszámoló — elhagyta a német csapatok által megszállt pontokat és rövidesen ezután feltűntek a láthatáron az angol partok. Egyre élesebben vált ki a háttérből a szárazföld. Már fel tudtuk ismerni a Themze-torkolat áramlását. Egyszerre kigyúlt egy fényszóró. Utánunk kutatott, de sikertelenül. Más

fényszóróútegek is felgyúltak. Hamarosan minden oldalról fénynyalábok gyúltak ki. Repülőgépek vezetője ügyesen keresztül vezetett a gépet a fényszórók pásztáin és tovább haladtunk célunk felé. Megérkezve a tartályok fölé, a parancsnok elrendelte a támadás megindítását. A bombák a mélybe zuhantak. Tekintetünkkel szerettük volna áttörni a sötétséget. Nemsokára éles láng lövelt fel azon a helyen, ahol a tartályok állanak, majd füst és korom nyelte el a lángot. Röviddel ezután vörös fény ömlött el a vidéken. Célbataláltunk! Ezután újra kiváltunk az angol légvédelem hatásköréből és belekerültünk a fényszórók sugarainak sűrű erdejébe. Ekkor újabb találatokat figyelhetünk meg. A többi német gépeknek is sikerült célba találniuk. A légi tér boszorkányüstté változott. Az angol tábori útegek többszáz csöve ontotta a tüzet. Az angol vadász repülőgépek felszálltak üldözteszünkre, de nem érték el célt. Lent egyre több tüzfészkek keletkezett. Az angol vadászgépek elvesztették nyomunkat, még mielőtt megtámadhattak volna bennünket. Az ellenséget rajtaütésünk váratlanul érte. Feladatunkat saját veszteség nélkül, eredményesen elvégeztük.

Korompai József:

Az örök élet érettségijén

Ara füzve 75 Lei.

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmének valóságos szoltára és himnusza ez a könyv.

Az olcsó ruha

Írta: Sz. Horváth János

A dolog azzal kezdődött, hogy két úr csengett be a lakásomba. Kinyitottam az ajtót s az egyik, mintha csak meghívott vendég lett volna, könnyedén belépett az előszobába, a másik egy tekintélyes batyúval a hátán nyomon követte.

Alig zárták be az ajtót maguk után, a könnyed úr dobpergésszerű gyorsasággal három nyelven intézett hozzám igen határozott hangú kérdéseket, amik sejtésem szerint arra vonatkoztak, hogy tudok-e franciául, olaszul, vagy angolul?

Tagadó válaszomra rosszalóan rázta fejét és némi türelmetlenséggel terelt a szobám felé.

Szerényen követtem a világít. nyomomban a batyussal, aki, mielőtt elhelyezkedtünk, röviden közölte velem, hogy a külföldi úr, akit üdvözlőn szerencsém van, bármilyen kihetetlenül hangzik is, ócska ruhákért elsőrendű angol szövetet ad cserébe.

— Márkázott angol szövetek — suttogta felém, óvatosan társára pillantva, hogy nem hallja-e, ne hogy meggondolja magát és én elessen ettől a kitértől üzlettől.

Ártatlanul ráemeltem tekintetemet a derék idegenre, aki ettől a pillantástól felszökött és tisztelretméltó sebességgel elhadart egy pár hanglemezre való szóáradoatot, majd kikapta társa kezéből a szöveteket, hogy összegyűrve mint a rongyot, sodorra mint a kitért, meggyűzőn annak elsőrendű minőségéről.

Villogó szemekkel nézett rám, hogy merek-e még kételkedni az áru minőségében, majd megráztatta mellemen a kabátomat, szaporán integetve, hogy vehőzsek le.

— Nono! — tiltakoztam, de a batyus tolmá-

csolta a jelbeszéd értelmét, mely szavakbafoglalva azt jelentette, hogy gyerrünk az ócska ruhákkal.

A hadaró ember közben mérhetetlen fölénynyel, sőt egy kis lenézésrel vizsgált engem, mint aki ócska rongyaimért ezt a kincset érő angol értéket akarom tőle kicsalni.

Engesztelő tekintetet vetettem feléje, azután kihátráltam és egy ócska ruhával tértem vissza. Ugy raktam eléje, mint a történelmi képeken a meghódítottak ajándékait a győző lábaihoz.

Rövid vizsgálódás után a szőnyorra dobta a ruhát s intett, hogy folytassam.

— Lehet az felsőkabát, szmoking vagy megymás — világosított fel a tolmács s én erre az engedékenységre egy felöltőt, egy zakettet és egy könnyű nyári ruhát raktam zsarukom elé, aki erősen intett, hogy vessem le házikabátomat is.

A tolmács segítségével ez is megtörtént. Oda dobta a többihez, azután nagylelkű mozdulattal felémnyújtotta az egyik szövetet s egyidejűleg utasította emberét, hogy valami készpénzt is nyujtsak át, mert azt mégsem kívánhatom, hogy ezekért a rongyokért ilyen kiváló szövetet adjon nekem.

Miután az igényelt összeggel nem rendelkeztem pillanatnyilag, elfogadta csekély készletemet, amely négyezerötven leit tett ki, azután kurta fejbiccentéssel elbúcsúzott.

Elégedetten dörzsöltem kezemet a pompás üzlet után, sőt éledni kezdtem bennem az elhatározás, hogy abbakagym polgári foglalkozásomat és ócska ruhát fogok szövetekre becserelni s ezzel rátérek a vagyonszerzés útjára. Annyi bizonyos, hogy ez egyszer olcsó ruhához jutok — örvendeztem és a finom angol szövetet gondosan bezártam a szekrénybe.

A szövet hetekig ott fehért. Most már csak meg kellett volna csináltatni. Valamire való szabó

már kilencszáz leiert vállalkozott volna rá, de én szerencsésen felbuzdulva, még vártam, makacsul ragaszkodva feltevésémhez, hogy ez egyszer egy igazán olcsó ruhához jutok.

Napok múlva az asszony csakugyan azzal jött haza, hogy a barátjánél egy szabóra bukkant, aki rendkívül olcsón jár házakhoz varrni, úgyszólván csak azért, hogy meleg szobában legyen és kosztot kapjon.

— De mit kezdek egy női szabóval? kérdeztem.

— Tulajdonképpen férfi szabó — nyugtatott meg a feleségem. — Szegény tönkrement ember, valamikor jobb napokat látott s jót is teszünk vele, ha foglalkoztatjuk. Napl száz leiert dolgozik. Igazán nem nagy összeg!

Cyorsan kiszámítottuk mennyibe fog kerülni a ruha.

— Négy-öt nap alatt megvarrja, akkor ötszáz lei a varrás . . . hozzávaló ugyanannyi . . . akkor is ezernégyezerötven leiert van egy elegáns angol öltönyöm, ha nem számítom a használt ruhák értékét . . . Hogy fognak csodálkozni ismerőseim, ha felfedem előtűk, hogy ilyen bagatell összegbe került ez a ragyogó ruha!

Egy hét múlva kiürítettük a cselédszobát befűtöttünk és betelepítettük az olcsó szabót. Ugy jédelgettük, mintha csak rég nem látott rokonunk lett volna. Az ilyen olcsó embert meg kell becsülni!

— Egy kis barackpálinkát Frecska bácsi! — biztattam első reggel s miután leöblített két kupicával, ott hagytam az üveget, hogyha kedve van csak körpintsen belőle, legalább jobban megy a munka.

Feleségem kivallatta, mit szeret reggelire, mit tízóráira, mi a kedvenc ételle s egyébként is csak szóljon, ha van valami kívánsága.

De neki nem voltak kívánságai.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk szél, sok helyen zivataros eső, a hőmérséklet csökken.

Megszüntették a cseh-morva tartománygyűlést

Prágából jelentik: A védnökség kormánya feloszlatta a cseh és morva tartománygyűlést. A tartománygyűlés hatáskörét a jövőben a tartományi elnökök gyakorolják.

Olasz-japán-mandzsú gazdasági tárgyalások

Rómából jelentik: Az elmúlt napokban Rómában gazdasági tárgyalások folytak Olaszország, Japán és Mandzsukuo megbízottai között. A tárgyalások eredményeként Cianó olasz külügyminiszter és a japán megbízottak kereskedelmi egyezményt írtak alá, mely szabályozza a három ország árucseréjét.

Jó eredménnyel végződött az érettségi vizsga a nagyváradi Gajdu Liceumban

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken este ért véget a Gajdu liceumban a szóbeli vizsga s a bizottság a késő esti órákban hozta nyilvánosságra az eredményeket. A Gajdu liceumban vizsgáztató bizottság előtt vizsgáztak a Gajdu liceum román és magyar tagozatának növendékei, a nagyváradi zsidó liceum valamint a belényesi fiuliceum növendékei. Összesen 101 növendék jelentkezett itt érettségire, akik közül 86-nak sikerült az írásbelije. A 86 jelölt közül 73 szerezte meg az érettségi diplomát.

A vizsgákon a Gajdu liceum magyar tagozatának végzett növendékei, akik közül hét jutott szóbelire. A szóbelin hat jelentkező ment át. A sikeresen érettségizett magyar tagozati növendékek a következők: Kakas István, Turnovszky Ádám, Gremspurger Sándor, Sarkady István, Lőrinczy Rudolf és Urszinyi Zoltán.

— Ó, csak legyen meleg a szobában, hogy dolgozni tudjon, mert egyetlen vágya, hogy legnagyobb megelégedésünkre végezze el a munkáját.

Égett is a kályhában egész nap s egy péklegény is izzadt volna a szobában, de Frecska bácsi gondosan ápolta a tüzet s még távozása előtt is rárukkolt, nehogy reggelig kihűljön a szoba.

— Mindezek kicsinyességek — mondta feleségem, ha szót emeltem a pocskékolás ellen. — Sehol a világon nem varrnák meg a ruháját ilyen olcsón — mondotta s én beleegyezőleg bólintottam.

— Hát az igaz, ilyen olcsó ruhám még nem volt.

Már a második üveg barackpálinkát vásároltam Frecska bácsinak, két rúd szalmát, egy sokkát fogyasztott el, igaz viszont, hogy szemmel láthatóan gömbölyödött és kitelt az arca.

Az első hét után ott tartottunk, hogy próbára került a sor. Az ember nem lát sokat az ilyen férckekkel csúfított nyers anyagban, de ő megelégedetten hámozta le rólam az ujjatlan kabátot és csetintett melléje.

— Gyönyörű „ancug” lesz! — mondta — jelentősen rám kacintva.

Következő szombatra elkészült a ruha, csupán a gombok kivarrása maradt hátra, amit már odahaza is el tud végezni, mondta Frecska bácsi.

Kifizettem neki hatszáz leit, megköszöntem a fáradságát és elbúcsúztunk. Másnap elhozta a ruhát, s mire hazaértem a hivatalból, ott várt ki, vasalva a szék támlájára fektetve.

Gyorsan felpróbáltam. A széken határozottan jól állt, sajnos, ezt kevésbé állíthattam magamról. Mintha gerincefűrdőket kaptam volna, úgy állt rajtam a kabát. Az ujjak hónaljtól kicsavarva ráncosodtak felfelé, a gallérja a tarkómon arasznyira elállt, a melle vastagratómvé dudorodott előre, egy szövel a pompás „ancug”-ban olyan szánalmas lát-

Egy pohár víz

és egy Aspirin-tabletta, a Bayer kereszttel megszabadítja kellemetlen fejfájástól, fogfájástól. Aspirin-tabletta a Bayer kereszttel, a világhírű gyógyszer mindennemű fájdalom ellen.

Két órás titkos ülést tartott a svéd képviselőház

Külpolitikai kérdések a tanácskozás napirendjén. — Bezárult a svéd törvényhozás ülészaka

Stockholmból jelentik: A svéd országgyűlés pénteken mintegy két óra hosszat tartó titkos ülésen tanácskozott. A tanácskozás tartalmáról semmi sem szivárgott ki. Ezzel a titkos üléssel bezárult a svéd parlament ülészaka. Az ülésen Hanson miniszterelnök kormánynyilatkozatot olvasott fel. Az

üléssel kapcsolatban hivatalos helyen közölték, hogy a kormánynyilatkozat külpolitikai kérdésekkel foglalkozott, mégpedig a norvégiai hadjárat befejezése folytán előállott helyzettel, valamint annak a Svédország nemzetközi kapcsolataira kiható következményeivel.

Amerikának adják el a Népszövetség levéltárát

A genji Népszövetséget május 17-től megszüntnek kell tekinteni

Stockholmból jelentik: Az Afton Bladej jelentése szerint a Népszövetség megszűnését május 17-től kell számítani, amikor a Népszövetség irattárát is Franciaországba szállították. Az irattár

azóta is Bordeauxban van. Felmerült a gondolat, hogy a levéltárat eladják Amerikának, ahol múzeumban helyezik majd el.

Belgrádba utazott a magyar kereskedelemügyi miniszter

Budapestről jelentik: Varga ipar- és kereskedelmi miniszter péntek este Belgrádba utazott. Látogatásának célja a magyar-jugoszláv barátság szellemében a jugoszláv ipar- és kereskedelemügyi miniszter budapesti látogatásának viszonzása. Egy-

ben felhasználja az alkalmat, hogy Belgrádban megbeszélje a magyar-jugoszláv kereskedelmi és gazdasági kérdéseket. Az árucseret forgalom, valamint a különböző nyersanyagkérdések kerülhetnek szóba az általános gazdasági helyzet megbeszélésén kívül a tárgyalásokon. Új szerződés aláírására vagy megkötésére nem kerül sor.

Belgrádból jelentik: Varga magyar kereskedelmi és iparügyi miniszter és felesége, Karaffiáth Jenő budapesti főpolgármester és felesége társaságában szombat reggel megérkezett Belgrádba. A pályaudvaron Andres jugoszláv kereskedelmi és iparügyi miniszter, Tomics belgrádi polgármester és más előkelőségek fogadták. A kölcsönös üdvözlések után a magyar vendégek a Majestic-szállóba hajtottak.

A jugoszláv lapok hosszabb cikkben méltatják a magyar miniszter látogatását. A Politika megállapítja, hogy a magyar vendégek jugoszláviai látogatása többet jelent egyszerű udvariassági tényről.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Aratízve 274 Lei, kötve 366 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jokaira emlékeztető gazdag aradású fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film pereg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzetek életét.

Dante kiadás.

ványt nyújtottam, hogy azon nyomban lerángattam magamról és a sarokba dobtam.

Hűlt lelkesedéssel most már annak örültem, hogy nem került sokba s így a három sem olyan nagy.

Ettől kezdve az események már filmszerű gyorsasággal perogtak. A ruha ott lógott a szekrényben.

A napokban egy ócskás vetődött az uvarba. Behívtam. Legalább megszabadulok a rosszlelkű ruhától.

— Mennyit ad érte? Láthatja, hogy finom angol szövét!

Az ócskás igen szomorú arcot vágott, amelyből határozott részvétet olvastam ki. Megmorzsolta kezében a ruha anyagát s megvetőleg csak annyit mondott: cicero!

Még soha ilyen megvetéssel nem hallottam kifejteni a klasszikus szónok nevét. Valamit megjegyeztem, hogy jelen esetben a nagy államférfi neve nem jelent hízélgést eladó portékámra, amit csak megerősített az undor, amivel kiejtette kezétől a kabátot.

— Négy száz leit adok érte — mondta s már indult is a kijáratnak.

Ma is csodálom a lelkiert, mely lelkeim boltzatát tartotta a szörnyű csalódás súlya alatt, mely a ruha ily mélyszinti értékelése nyomán bensőmben állt.

— Szívesebben veszek egy rendes használt ruhát, mint ilyet „rongyot” — vallotta be a cicero titkos értelmét, amint begyömöszölte hatalmas zsákjába.

Négy darab százast hagyott az asztalon, azután becsapódott mögöttem az ajtó s nekem alkalmam volt leszűrni a hasznos következtetést, hogy miképp lehet olcsó ruhát szerezni — az ócskásnak.

Schiff Béla cizettje:

Bánsági feljegyzések Párizs hárcan elestéről

Harcászok foglalták el a múlt században a francia fővárost s mindhárcan kapitulációnak érdekes epizódjai voltak a Bánságban

Temesvár. Saját tud. Világtörténelmet írnek, világtörténelmet csinálnak napjainkban. S a világtörténelmi események lapjain vastagbetűs írás jegyzi fel Párizs, a francia világváros kapitulálását.

Párizs elesett... S az ember az iskola padjaira gondol, történelmi órákra, amikor Párizs elestét tanulta. Mert Párizs a múlt században szintén kapitulált. Mégpedig háromszor adta meg magát a francia világváros idegen hatalomnak.

Érdekes, hogy Párizsban ez a háromszor való megadása a múlt században mindmennyiszor valamelyes kapcsolatot mutatott fel a Bánsággal.

Bánsági uradalom — Párizs meghódításáért

Néhány évvel ezelőtt egy alkalmi riport során emlékeztem meg a *Magyar Lapok* hasábjain Schwarzenberg Károly hercegről, a lipcsei győztről, aki azután győzelmét kiaknázandó, a szövetségesek seregeivel Franciaország ellen indult és Párizst is elfoglalta. Egy bánsági birtokkal kapcsolatban emlékeztem meg róla, amelyet Ferenc császár és király ajándékozott 1814-ben Napoleon legyőzöttének. Az egy évszázadot meghaladó történelmi távlaton át is mint valóban magyesemény tűnt fel Párizs elfoglalása — ki gondolta volna, rövid néhány évvel ezelőtt, hogy mi is megérjük a világesemények pergőtűszerű ütemét, mi is megérjük Párizs elfoglalását. S hogy ez most bekövetkezett, újra felelevenitem néhány év előtti látogatásomat a bánsági Mássalakon, amelyet németül Blumenthalnak neveznek. Szélföld dombok között fekszik, Temesvár és Máriaradna között éppen feleúton: a zárandokok ott szoktak megpihenni, vagy útjukon az éjszakát eltölteni. Fehérré meszelt templomtorony kandikál ki a fák üdezőld lombzata közül.

S a napoleoni időkre kell gondolnunk. Amikor a franciák világverő császára két ízben vonult be győztesen Bécsbe s az elfoglalt Győrt is megtekintette. Amikor egy, a Bánságban menedéket kereső Habsburg-főhercegnő a bánsági Temesújfalun fejezte be váratlanul földi pályafutását s amikor az uralkodóház kincstárát Aradon át szállították részint Temesvárra, részint Nagyváradra. A temesvári várban a polgárorségre bízták a kincsekkel megrakott ládákat. És Schwarzenberg hercegre kell gondolnom, aki előbb Ferenc császár és király követe volt Napoleon udvarában, majd az Oroszország felé vonuló nagy armádiában a volt monarchia

hadoszlopát vezényelte s éppen Napoleon előterjesztésére nevezte ki őt Ferenc marsallnak. Mikor pedig a kocka megfordult, ő győzte le Napoleont. A lipcsei csata befejeztével a fejedelmek dombja felé nyargalt s kardjával tisztelegve jelentette Ferencnek, az orosz cárnak s a porosz királynak a győzelmet. Így látjuk ezt az eseményt, sokféle ábrázolva. 1814 már-

Párizsban iták alá a temesváci céh-privilegiumokat

Sok dinom-dánom s a szórakozások özönében még együtt volt a „bécsi kongresszus”, amikor Metternich miniszter megkapta a meglepő hírt, hogy Napoleon eltűnt Elba szigetéről. A kongresszistákra bombaként hatott a hír. S az akkori szövetségesek újból a franciák ellen fordultak. Waterloo és Belle-Alliance következtek, ahol az angol Wellington s az öreg Blücher megsemmisítő csapást mértek Napoleonra. Az ő számára Szent Ilona szigete következett, a szövetségesek pedig egy évvel Párizs meghódítása után újból a francia világváros urai lettek. 1815 július 7-én újra bevonultak Párizsba. Másodízben is restaurálták a Bourbonok uralmát és XVIII. Lajos kötötte meg a második párizsi békét — hétszázmillió frank hadisarcot vetettek ki Franciaországra s öt évig Wellington parancsnoksága alatt százötvenezer ember tartotta megszállva határ-erődjeit.

Párizs másodszori elestének ideje összefügg — a temesvári iparoscéhek engedélyezésével. Amikor a török hódoltság után a Bánságot külön tartományi kormányzóság igazgatta, nem engedélyezték a céhek alakulását. Mikor a helyzet megváltozott, majd Temesvár szabad kirá-

lius 31-én a szövetségesek már bevették Párizst is. Egy kissé teatrálisán elrendezett másik ismert festményen Párizs látszik a Montmartreval, sok katona, sok szurony és Marmont francia tábornok, amint táborokarával kalaplevéve jelenti a cárnak, a porosz királynak s a Ferencet helyettesítő Schwarzenberg fővezérnek (Ferenc egy hadtesttel Dijonban maradt), hogy Párizs meghódol.

Ferenc császár és király a „népek csatája” után a Mária-Terézia-rend nagykeresztjét tűzte Schwarzenberg mellére, most aztán, hogy Párizst is meghódította, ugyancsak ki akarta tüntetni. Vajjon milyen kiténtetést adhatna még neki? Végül is nagy évdfijjal s a bánsági Blumenthal-uradalommal ajándékozta meg. A legnagyobb jutalom tehát, a Mária Terézia-rend nagykeresztjénél is nagyobb: egy uradalom a Bánságban.

Kincstári, királyi birtok volt ez azelőtt, nem csekély kiterjedésű. Őt falu ezrekre menő holddal. S így volt Párizs 1814-iki elfoglalásának valamelyes bánsági vonatkozása is...

A generálisszimusz azonban sohasem fordult meg bánsági birtokán, 1819-ben az már más kézbe került. Schwarzenbergre már csak a falu templomának fehérre meszelt tornya emlékeztet, mivelhogy a plébánián lévő egyik feljegyzés szerint a herceg, egyuttal a plébánia kegyura, építtette azt a tornyot.

lyi várossá lett, maga a város szorgalmazta a céhprivilegiumokat. A pozsonyi kancellária 1783-ban már konkrét előterjesztéseket kíván. Végeredményben azonban csak 1815-ben engedélyezték a temesvári céheket.

Ferenc párizsi tartózkodása alatt, éppen a párizsi okkupáció emlékére írta alá a temesvári céhprivilegiumokat is. A régi céhlevelekből kettőt találni, másolatban, a városi levéltárban, a cserzővargákét s az asztalosok, orgona- és hangszerkészítőkéét. Fiala Kálmán dr. nyugalmazott táblabíró birtokában pedig a házasság és húsiparosok céhének eredeti privilegium-levele is megvan, mivelhogy a táblabíró dédnagyapja volt valamikor ennek a céhnek főmestere. Pirosbársonykötésű könyv, nagy függőpecséttel, az első és utolsó lapok kutyabőrrel, díszesen kiállítva, a belső lapokon pedig a céhszabályok nyomtatva, ahogy azokat minden céh megkapta s csak itt-ott a céh neve vagy valamely határozmány van kézzírással kitöltve benne. A kutyabőrön való írás utolsó sorában olvasható:

„... Parisiis in Gallia die 15. Mensis Augusti Anno Domini 1815...”

Sajátkezű aláírás: Francisus.

Kettős öngyilkosság Temesvárcan — Párizs kapitulációja miatt

Az 1870—71. évi francia-német háboruban is kapitulált Párizs. III. Napoleon kiáltványában hangsúlyozta, hogy a háborút német területen viszik s ezért a francia tiszteket csupán német térképekkel látták el. Am bekövetkezett Sedan; erre az erősségre III. Napoleon maga vonatta fel a németek felszólítására a fehér lobogót — itt nyolcvanháromezer ember tette le a fegyvert s aztán megbukott a császár. Megadta magát a Metzben körülzárolt Bazaine is százhetvenháromezer emberével. A körülzárt Párizsból hiába ment ki léghajón, Gambetta a vidékre, hogy az egész országot megszervezze Párizs megmentésére. Megkezdődött Párizs

ágyúztatása is, kirohanások történtek — közben Versaillesben Vilmos királyt német császárrá kiáltották ki és Favre külügyminiszter Versaillesben megállapodott — január 23-án — a főváros átadására vonatkozólag. A németek megszállták az erődítményeket, majd bevonultak Párizsba. Őt milliárd hadisarc, Elzász-Lotharingia egyrészének átadása, párizsi kommun...

Párizsban ez a kapitulációja „valamelyes” kihatását szintén érezte a Bánságban. A *Neue Temesvárcer Zeitung* 1871 február 16-iki száma közli, hogy Temesváron, a Magyar-féle uszodánál előző napon halva találták Murányi János és Straba Ignác fodrászsegédekét. Főbeölték magukat, Strasser Albert szerkesztőhöz intézett levelükben tudatják, hogy végzetes tettüket azért követték el, mert megfogadták volt: amennyiben Párizs elesik, öngyilkosok lesznek. S a politizáló borbélyok állták a szavukat. Levelüket ezzel a két szóval zárták: *Eljen Franciaország!*

Vajjon mi jutott eszébe annak a két szerencsétlen borbélysegédnek, aki végzetes tettét ilyen különös körülmények közt követte el?...

...Ez volt Párizs harmadik elestének — bánsági epizódja...

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

A versaillesi napok emléke visszatér

Irta: dr Eberle József
a „Schönere Zukunft“ főszerkesztője

A világ Isten törvénykezése alatt áll. Az ő parancsai nem jelentéktelen eszmék, amiket az ember kedve szerint elvet, vagy megtart, hanem hatalmas, természeti törvények, amelyek a dolgok folyását uralják olyan értelemben, hogy megtartásuk áldást, elvetésük pedig átkot hoz. Nem emberi akarat és emberi hatalom uralja a világot, hanem az Isten-rendelte erkölcsi világrend. Ez vigasz és intelem az emberiségnek, hogy kétségbe ne essen, ha igazságtalanságot kell elszenvednie, hapediglen hatalomhoz jutott, el ne bizakodjon.

XV. Benedek pápa békeszózata

Ezzel az erkölcsi világrenddel az 1914—1918-as világháború után a nyugati hatalmak nem számoltak. A mostani új háborúban a megaláztatások egész sorozatában kapták meg érte büntetésüket. Az osztrák-magyar monarchia trónörökösének meggyilkolása után, szövetségeseinek, Németországnak a segítségével csak saját határainak rendjét és nyugalmát akarta biztosítani. Erre azonban majdnem az egész világ a központi hatalmak ellen támadt és bár ezek győzelmet-győzelemre halmoztak, végül is az éhség és a forradalom — nem pedig az ellenfél fegyvere — kényszerítette őket az békefeltételek elfogadására. Németországtól nyugaton és keleten értékes németlakta területeket szakítottak le, megfosztották gyarmataitól, gazdaságilag szörnyű sarccal tették életképtelenné, színes őrcsapatok elhelyezésével. Mindezekért egy napon el kell jönnie az igazságszolgáltatásnak. A világ lelkiismerete nem maradt néma a nagyhatalmak hatalmi túlkapásaival szemben. Mielőtt a győztesek összeültek Versaillesben, a

pápaság — az erkölcsi ideálok nagy őrzője, — felemelte szavát, hogy igazságra és mérsékletre intsen, 1907 augusztus 1-én XV. Benedek pápa békeszózatában a következő ajánlatot tette az igazságos és tartós béke érdekében:

1. A nyers erőszakot az igazság erkölcsi hatalmával kell helyettesíteni. 2. Igazságos megegyezés az egyidőben való általános lefegyverkezésre, utólagosan megállapítandó szabályokkal és biztosítókkal. 3. A hadsereget békebírók szervezésével kell helyettesíteni. 4. Szabadság és egyenlőség a tengeren. 5. Kártérítések követeléséről való teljes lemondás. 6. Az elfoglalt területek kölcsönös visszaadása, Belgium kiürítése, a német gyarmatok visszaadása. 7. A területi kérdéseknek az igazság, békülékenység, lehetőség szellemében való megvizsgálása.

Ezekkel a pontokkal szemben Párizs plutokratái és Cézárjai a következőkkel állottak elő:

1. A nyers erőszak túlsúlya az igazsággal szemben. 2. A győző növekvő fegyverkezése, a legyőzött lefegyverzése. 3. Három vagy négy nagyhatalom korlátlan uralma a tengeren. 4. Óriási hadisarc kivetése a legyőzöttekre. 5. A német gyarmatok elvétele. Németország kényszerítése nagy területek átadására; a monarchia feldarabolása.

Ezek a pontok természetesen így nem állandósulhattak. Az idők folyamán a német nép körében megindult egy nagy nemzeti mozgalom a felszabadulásért és egy olyan élettér elnyeréséért, amely megfelel a történelmi múltú német nemzet természetes követelményeinek. Mivel a nyugati hatalmak e természetes kívánságokkal szembehelyezkedtek, új háborúra került a sor.

Angol és amerikai intőhangok új irány választására

A nyugati hatalmak mulasztása annál nagyobb, mert soraikból már két évtizeddel ezelőtt intő, óvó hangok hallatszottak. Olyan férfiak hangja, mint Keynes, Gardiner, Heron, Morel, Bruce, Louis Botha, Frellinghuysen, Brailsford, Malone és mások. Időszelű újra rámutatni ezekre a hangokra, amelyekről a nagyhatalmak teljesen megfélemedtek, pedig ezek a hangok hivatottak arra, hogy — most, amikor sorozatos veszteségeket kell elszenvedniük — szemüket végre kinyissa utólagos „mea culpa“-zásra és teljesen új irányelvek választására bírja.

John Maynard Keynes a cambridgei egyetem tanára kezdetben tagja volt az angol békeküldöttségnek, megbízásáról elvi okokból lemondott és a következőket írja „A békeszerződések gazdasági következményei“ című ismert művében: Az ellenség — a béke természetének megfelelő ünnepélyes ígéretekben bízva — letette a fegyvert, mert ezek az ígéretek igazságos és nagylelkű feltételek reményét keltették. A békeszerződés megsemmisítő csapást mért a népjogokról alkotott minden elképzelésre, Németországot gazdaságilag a szövetségesek érdekeinek rendelték alá. Semmit sem néztek el, ami Németországot a jelenben gyengítette, jövőbeni fejlődésében pedig meggátolhatta volna. A békeszerződés szétroncolta az egész ország gazdasági szervezetét s így a már ugyanis sülyedő vagyoni helyzetét teljesen aláásta. Versaillesben Clemenceauval Wilson hiányos képességei nem vehették fel a versenyt. Lloyd George pedig megszállt célkitűzésekkel érkezett Párizsba, miután 1918 novemberében — párija megválasztása érdekében — a választóknak messzemenő ígéreteleket

tett olyan értelemben, hogy Németországgal szembeni békefeltételei a lehető legszigorubbak lesznek.

A Németországgal való „béke“ az angol nyelv szegénységének bizonyítéka

Az angol Morel a londoni „Union of Democratic Control“ tagja, lapjának, a „Foreign Affairs“ 1920 novemberi számában a következőket írja a párizsi békéről:

„A Németországgal való „béke“, az angol nyelv szegénységének bizonyítéka, ha az ember a szó értelmét tekinti. Ennek az üzletnek részesei Németországot megfosztották nyersanyagának legnagyobb részétől, ami pedig az ipar feltétele. Németország tengerentúli kereskedelmét gyökerestől kiirtották, kereskedelmi flottáját saját kikötőikbe vitték, idegenben való tőkebefektetéseit és nemzetközi hitelét megsemmisítették, gyarmatait elkobozták, polgárainak magánvagyonát az egész világon kisa-

„Wilson békéje minden idők legtragikusabb kudarca“

Az amerikai E. Bruce „The War Guilt and Peace Crime of the Entente Allies“ (1920) című könyvében így ír: „Ha az angolok által előidézett „béke“ rettenetes következményeit nézi az ember, annak a békének, mely a civilizált világ egyik részének teljes uralmát jelenti a másik felett, — fejtelenséget és romlást vonva maga után, — azokat a mélységeket tekinti a világ e béke eredményeként zuhanó, úgy könnyen megértheti, hogy miért nevezi a jövő történésze Woodrow Wilson békéjét minden idők

jáftották. Ezekkel a rendszabályokkal elvették Németország munka-tőkéjét, gazdaságilag megbénították, valutáját annyira leszorították, hogy a lakosság ellátására szükséges élelmiszerszükségletét sem tudja megfizetni. De mindezekkel nem elégedtek meg. Még óriási terhet róttak Németországra, mely minden megfogható értékére ránehezedik, ha esetleg e német munka a megsemmisítő gazdasági feltételek mellett mégiscsak termelne valamit. A folyamat kellő kiegészítéseképpen a „béke“ üzlettársai német földön sok milliárd márkát kitevő német költségen, megszálló sereget helyeztek el azzal a fenyegetéssel, hogy a feltételek be nem tartása esetén újabb területeket foglalnak el. Hogy ennek a sajtáságos békeszerzésnek erősebb nyomtatékot adjon, az egyik üzlettárs felkutatja Afrikát az egyenlítőig és az ottani feketéket telepíti a német városokba és otthonokba. Így történik meg, hogy Németországban a férfiak elesnek, az asszonyok szíve összetörik, a gyermekek az árnyékvilágba tűnnek, a betegség pedig — a nyomor és a kétségbeesés segítő-társa — a „béke“ nyomán mindenhova bevonul.“

Párizs politikája győzelmeskedett Washington felett

1920 novemberében Gardiner, az ismert angol kiadó nyílt levelet intézett Poincare-hoz, melyben többek között ez áll: „Párizs politikája győzelmeskedett Washington politikája felett. Párizs főcélja egyszerű: Németország politikai és gazdasági megsemmisítése. Egyik oldalon kártérítést követelnek tőle, a másik oldalon pedig elveszik gazdasági forrásait, amelyeknek segítségével a jóvátételt megfizethetné. Európa kereskedelmét nem lehet úgy folytatni, ha egyik elvágja a másik nyakát, hanem csak úgy, ha közösen barátságos szellemben támogatják egymást.“

Az amerikai Herron „A párizsi béke és Európa ifjusága“ című könyvében a következőket írja: „1914 előtt még megvolt a nemzeti becsület egy bizonyos maradéka, de ezután az év után a politika asztaláról az utolsó morzsák is eltűntek. E föld három kontinense a diplomácia szövevényes, ravasz és találékony hálójával van burkolva, lakosait pedig intrikus politikusaik úgy rángatják ide-oda, mintha megannyi állatról lenne szó és mintha ennél az állatvásárnál csak a kínált, vagy ígért összeg jöhetne számításba az egyezés megkötésénél. Soha még az emberiség nem sülyedt ennyire mindannak a színvonala alá, amit eddig jónak és igaznak tudott és érzett. Miért mondott vajjon a párizsi konferencia ennyire csütörtököt? Az ok nagyon egyszerű. Az első naptól kezdve, tragikus végének utolsó óráig a párizsi konferencia Európa és Amerika keményszívű tőkepénzeseinek titkos felügyelete alatt állott. Nem az emberiség lelkeivel, a népek szívével törődtek ezek a real-politikusok, hanem olajjal és vassal, szénrel és pénzzel, káliummal és rézzel. Hiába folyt el az sok vér és könny ezekben az években — amely évek mégiscsak a reménységek éveit voltak. A beteljesülést remegve váró, holtfáradt és mégis világosságot szomjazó emberiséget a nagyhatalmak kiszolgáltatták a hatalmaskodóknak, az üzérkedőknek és pénz-arisztokratáknak. Ez volt az ő békéjük, — az uzsorások békéje, — mely hangzatos politikai frázisokat kiabálva fosztotta meg az embereket természetes jogaiktól, népetek rabszolgaságra, éhháltra, öngyilkosságra ítélve.“

legnagyobb és legtragikusabb kudarcának.“

Még egyszer: ilyen tévedés nem állhat fenn. Adott időben el kellett jönnie az igazságszolgáltatásnak. Ez most van folyamatban. Bár sikerülne a német népek és vezetőinek azt a keretet megtalálnia, melyben természetes jogai és az erkölcsi világrend törvényei szerint beilleszkedhet, egyúttal egy olyan világbékét teremteni, mely a jogon és az erkölcsi törvényeken nyugodván, az igazi békét és egy szebb jövőt biztosít.

Magyar barokk humanisták

Istvánffy Miklós 1538—1615)

A magyar humanizmus bölcsője a quattrocento Itáliájának verőfényes ege alatt ringott. Gátlástalan életkedv, a felszabaduló gondolat szédülete jellemzi a magyar humanizmus nagy vezéralakját, Junus Pannoniust.

1472-ben az első magyar műköltő és egyidejűen a szónok Vitéz János tragikus halála megszakította a magyar humanizmus szerves fejlődését. Egy jó évtizeddel később idegen humanista kolónia székel a királyi udvarban s ennek árnyékában próbálkoznak új, fiatal magyar kezdők.

Mátyás király halálával a királyi udvar megszűnik a művelődés központja lenni. De a humanizmus Magyarországon távolról sem volt „rövidéletű virág”, mely ekkor el is hervadt. — mint évtizedekig hirdette a magyar irodalomtörténet. Sőt a humanizmus meggyökeresedésére és életerejére vall, hogy decentralizálva is továbbfejlődik s hamarosan a nemzeti műveltség tartalma lesz. Allandó, nyugodt otthont nem talál többé a magyar humanizmus, Janus Pannoniushoz hasonló nagyságok sem fejlődhetnek a kisszerű, zavaros viszonyok közt. De a költők, írók egy hosszú századon keresztül nem szűnnek meg latinul verselni, írni, mígnem a humanizmus szelleme kiszárad, formái elsekélyesednek, nyelve virtuózkodik, üres cikornyává fajul — s helyét átadja az általa megtermékenyített nemzeti nyelvű irodalomnak.

A cinquecento elején már ellobbant a pogány mámor, a reformációval szemben megújult erővel felemelkedő Egyház visszafordítja a hit felé a lelkeket. A humanizmus most már szintézis az antik szellem és a középkor valóságos hagyományai közt.

Ez a korszak a barokk humanizmus kora. Ennek neves magyar alakja Istvánffy Miklós.

Hírét nevét a magyar történelemtől írott 22 könyvre terjedő nagy műve őrizte meg. Mátyás király halálától a bécsi békekig tárgyalta ebben az eseményeket, alapos felkészültséggel, jó latin stílussal. Népszerűségét azonban biztosította az a körülmény is, hogy Bonfini nyomtatásban közkezen forgó művének folytatását írta meg; (megteették ezt mások is, de egyedül az ő munkája jelent meg idejében nyomtatásban.) Munkájában az uralkodó Habsburg-hatalom törekvéseit igazolta Pázmány Péter auspiciuma mellett, az ellenreformáció hangját képviselte.

Nagy könyve megfelel pályája irányának. Még kisgyermek, midőn János király elhal; apja, Pál, baranyai alispán fia, maga is baranyai alispán, Padovában iskolázott deákos ember, aki irodalmunkban Volter és Grizeldisz szépistóriájával hagyott emléket, Ferdinánd hűségére tér. Miklós a Habsburgok mellett ervényesül. Báro, aranygyapjas lovag, hadvezér, diplomata s mint alnádor, az üres nádori szék helytartója lett.

Humanista volt. Első nevelését Oláh Miklós esztergomi primás udvarában nyerte; ennek a jeles humanista főpapnak keze alól nem egy jeles deákos írónk kelt szárnyra. Istvánffy Miklós azután Padovában tanult, mentora Zsámboky János volt, Janus Pannonius lelkes kiadója. Ifjúkorában Istvánffy is buzgón versel. Itália tiszta latinságát és derűjét hozta magával. Nem nagy költő. Szokásos apróságokat és barokkba hajló pásztori verseket írt. Költeményeit alig néhány éve gyűjtötte össze és adta ki Juhász László.

Közpályája folyamán lírai vénája elapadt. Birtokszerző nagyr lett. Annak — a maihoz sokban hasonló — kornak fia, melyben sok régi

Vimmer M. Anzelm O. S. M.:

A megváltás bölcsődala

Gondolatok a „Magnificat”-ról
ára 135 lei és portó.

Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadó hivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

nyugodt el az ország feldarabolódása folytán. A megmaradt országrészben, megszükkült viszonyok közt indult meg a hajrá az új vagyonok szerzéséért. Istvánffy alnádor gyanús szerepet is játszott az ugyancsak nagy ragyonszerző Illésházy elleni perben. Talán ifjúkori epigrammája járt az eszében, melyben Macchiavelli szellemében cinikuszkodott:

Nem bánom, legyen én a salakja az emberiségnek:

Csak te segíts, Plutó s mindenem ür leszek én!

Mikor a hűzdelemből Illésházy megtépte bár, de épen került ki és Istvánffy ellenében őt választották meg nádorrá, nem csoda, hogy az élemedett humanistát menten megütötte a szél...

BONA GYÖRGY HALÁLARA

Itáliába együtt vitt útunk,
de vissza már nem együtt indulunk!
Ne bánj, hogy járok még a föld színén:
Ha órám jó, követni foglak én...

(1559. szeptember 3.)

SZENT MEDARD

Hogyha a fellegekből nem hullana olykor a zápor,
akkor a nap sugarán egyre csak égne a föld,
veszne a drága kalász a tüzes, vad nyári hevektől:
Igy a paraszt essőt félve, remegve remél;
várja Medárd napját: Megered majd fentről az áldás
és a kiszikkadt rét újra virul, felüdül.
Dúsan a sárga kalászt hogy kapja kaszája élébe,
földművelő ajkán zendül esengve a dal.
Hozza ajándékát bőven, szentelve Medárdnak
mindvalahányszor e nap vig örömeire derül.

(Bécs, 1565. június 8.)

TINÓDY SEBESTYENRŐL

Hős magyarok, daliák, akiket Mars s ősi erényük
a csillagok fölé emelt,
harcotokat lantján elzengte Tinódy Sebestyén;
hálával tartoztok neki:
Mint ahogy ős görögök harcát elzengi Homéros
s Achillt, Ajaxot élteti,
úgy ha írjgy Végzet titeket letarolt is, örökre
éltek Tinódy lapjain.

(Nagyszombat, 1566. május 4.)

PASZTORI VERSEK

Megfáradt, vén lett Palaemen,
kinek sok év alatt
lépve szőzén és hálóján
sok szárnyas fennakadt.
Most nimfákhoz, szatirokhoz
így szól imája már:
„Nem bánom többé, biztosan
csaponghat a madár!”

Tombol az északi szél, rút fellegeket gomolyitva,
itt van a zordon tél, sűrűn a hó kavargó.
Vad, viharos hullámhegyeket tarajoz fel a tenger
és a tüzes villám lobban a mennyeken át.
Szörnyű vihar mind, ám szörnyűbb, ami rejtve
[szívemben
érted, oh, Alcinoé, hinti dühös tüzeit!

(Pozsony, 1564.)

Megenyhült az idő szépen,
zöldül már a fű a réten,
ujjong, hív a rét, a berek:
Jöjjetek ki, emberek!
De én most is búval járok,
mint akit nyom tél, kőd, átok:
Mert szép Alcon nem szeret
s ő nekem a kikelet!

Fordította: Geréb László

KERESZTREJTVÉNY

24. (404.) szám.

Beküldte: Sárközi Jenő

1		2	3	4		5	6	7	8	9
		10				11		12		
13	14		15							16
17		18								19
20					21		22		23	
				24			25			
	26					27				
28				29		30				31
32	33			34				35		36
37				38			39		40	
41				42				43		44
				45				46		47
48								49		

Beküldendők: Vizsz. 15, 42. Füg. 11, 18, 22.

Beküldési határidő: július 4.

Vizszintes sorok:

1 Magyar történettudós. 5 Főrangú író, regényekben Walter Scott hatása érzik. 10 Forradás. 12 Aethiop herceg. 13 Görög betű. 15 Két szó: I. JUSS, II. jöviselű, más nyelven. 16 Rag 17 Fordítva: az ital. 19 A-val, piaci árus. 20 ... SAURUS 21 Hótok mássalhangzói. 23 Fél angolul. 24 ... A RUSKA. 26 Fordított alak. 27 Elhelyez. 29 Ilyen állomás is van. 32 Nemesség, más nyelven. 34 Király spanyolul. 35 T-vel: főváros. 37 Mértékrovidítés. 40 Szín, más nyelven. 41 Földet tur. 42 Nagy idők, nagy emberek című regény szerzőjének egyik neve. 44 Azonos magánhangzók. 45 Elem; a vizsz. 42. alatti szerző nevének egyik fele. 46 Korszak. 48 Ilyen díj is van. 49 Bibliai hegy.

Függőleges sorok:

1 Volt kormányelnök. 2 Sójaj. 3 Pénz. 4 Fordítva, apad. 6 Iparos. 7 Maró folyadék. 8 Kötő-

szó. 9 Erdélyi történelmi család. 11 A vízszintes 5. alatti író híres regénye. 14 Női becenév. 16 Rag. 18 ... napszamosai; a vízszintes 45 alatti író egyik regénye. 19 Finom bor. 21 Tiroli szabadsághős. 22 Szentírásfordító jezsuita. 24 Pólus, más nyelvű alakja. 25 Új görög összetételekben. 28 Erdélyi népszokás; munkaközösség. 30 Tenger van ilyen. 31 Tasmania fővárosa. 33 Hangnem. 36 Női becenév. 38 Madárijesztés. 39 Meg-elégszik. 42 Vidék, más nyelven. 43 Konrádban van. 45 Véka. 47 Idegen területmérték.

23. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizszintes 1. Balatonboglár. 20. A pint. 30 Koránok. 53. Trienti zsinat. Függőleges: 1. Belgyógyászat. 10. Rovart pusztít. 17 Éget. 19. Ere. 24 Dákod és 26. Esket.

Vissza az elszigeteltségbe!

Robert Cecil, Salisbury őrgrófja, tizenhárom éven át angol miniszterelnök volt az utolsó hű követője — szabad akaratóból — a „splendid isolation”, a „fölszives elszigetelődés” elvének. Nem ritkolta ezt a felfogását:

— A franciák is, meg a németek is gyűlölnék bennünket. Angliának csak eziklás partjai és a tenger egyedüli, igazi szövetségesei.

Joe Chamberlain a keserves délafrikai kaland idején Salisburyvel homlokegyenest ellenkező nézetet vallott: ezt mondotta Austen nevű fiának, a későbbi angol külügyminiszternek:

— Ebben az elszigeteltségben tovább nem maradhatunk meg. Vagy Francia- vagy Németországgal szövetségbe kell lépünk. Németország erősebb. Hadserege a mi hajóhadunkkal együtt olyan erőt képvisel, mellyel senki sem mer szembeállani. Ez a szövetség háborúban, békében egyaránt teljes biztonságot nyújt. A Franciaországgal való szövetség ugyanazt a biztonságot adná meg, de valószínűleg csak hadviselés idején.

Austen Chamberlain ellene vetette atyja kijelentéseinek:

— Németország szövetségét nem lehet megszerelnünk, mert Anglia miatt szakítania kellene Oroszországgal szembeni politikájával s ezt nem fogja megtenni.

Joe Chamberlain mégis megkísérelte elgondolásának valóra váltását 1899 novemberében tartott beszédében ezeket mondta:

— A jövőbe látó angol államférfiaknak már régen az a kívánságuk, hogy Anglia ne álljon elszigetelten Európában. Amióta a gondolat felmerült, mindig a legtermészetesebb kapcsolatnak a német birodalommal való szövetség tűnt fel. Közlednünk kell az Egyesült Államokhoz is. Legjobb vágyam lenne az új „Triple Alliance” létrejötte, mely biztosítaná a világbékét.

Németországban a délafrikai transvaali brit betörés miatt angolelles volt a hangulat. Ennek hatása alatt Bülow kancellár a birodalmi gyűlésben Chamberlain elkedvetlenítő választ adott a próbálkozásra:

— A kedvező külpolitikai helyzetet fel kell használnunk arra, hogy jövőnköt biztosítsuk. Csak akkor válhatunk igazi hatalommá, de erősek vagyunk, ha megfelelő erejű szárazföldi hadseregünk és hajóhadunk van. A huszadik században dől el, üllő lesz-e a némettség, vagy kalapács.

Létrejött az entente cordiale s 1906-tól 1914-ig feltartózatlanul mélyült az Angliát Németországgal elválasztó szakadék. Az idők néha a világ számára nagy összecsapás kirobbanását rejtgette.

II. Vilmos császár beszédeiben élénken megnyilatkozott a becsvágy:

— A mi jövőnk a vizen van. Meg kell ragadnunk Neptun szigonyát!

1908-ban a birodalmi gyűlés húsz százalékos flottafejlesztő törvényt szavazott meg. A londoni német nagykövet tudára adta a kancellárnak, hogy Angliában nőttön nő a Németország elleni bizalmatlanság. A császár a nagykövet jelentésére ezt a széljegyzetet írta:

— Angliának meg kell szoknia, hogy a német birodalomnak hajóhada van s nekünk az a dolgunk, hogy időnkint megnyugtassuk a szigetország népet és kormányát, hogy a flottafejlesztés nem ellenük irányul.

II. Vilmos írásban is utasította kancellárját:

— Az angolokkal való jóviszonyt nem vásárolhatjuk meg a német hajóhad fejlesztésének beszüntetésével. A hajóhadfejlesztő törvényt az utolsó szögig végre kell hajtani. Tetszik, nem tetszik az angoloknak — nem fontos. Ha háborút akarnak, kezdjék el. Nem félünk!

A költséges versengésnek csak az vethetett volna véget, ha tengeri fegyverkezést korlátozó megegyezést kötnek. Charles Hardinge angol külügyi államtitkár a hessen-nassauai Kronbergben

1908 nyarán kihallgatáson jelent meg a császár előtt, aki az üdvözlésnél rögtön azzal vezette be a beszélgetést, hogy az angol-német kapcsolatokat kifogástalanoknak tartja. Hardinge erre sajnálattal jegyezte meg, hogy ellenkező nézetet kell nyilvánítania. Kihangsúlyozta, hogy Anglia neheztel a német hajóhad fejlesztése miatt, mely rövidesen elérheti az angol hajóhad nagyságát.

— Az teljes lehetetlenség — mondotta a császár. — Ki adhat hitelt ilyen meséknek?

Az angol államtitkár az admirális hivatalos adataira hivatkozott.

— Arra kell gondolnunk — érvelt Hardinge —, ha Angliát Németország a tengeren legyőzné, a szigetország földjére rátörhetne a világ legerősebb hadserege. Kielben az angol partoktól huszonnégy órányira állomásozó hatalmas német hajóhad fenyegető veszedelmet jelent Nagybritanniára. Ennek létezését sem a francia, sem az orosz tengeri haderő, sem a német tengerentúli kereskedelem védelme nem indokolja.

Hardinge feltette a kérdést, nem lenne-e keresztül vihető a német flotta további növelésének beszüntetése s hangoztatva, hogy a nagy angol hajóhad nem veszedelmes Németországra nézve, mert Angliának nincsen jelentős szárazföldi hadserege. A császár lehetetlennek minősítette az államtitkár felfogását s azt a kijelentést tette, hogy birodalmában egyetlen komoly ember sem gondol arra, hogy a német hajóhad Anglia ellen forduljon. Har-

20 éven keresztül átéltem szenvedéstől szabadultam meg...

Olariu Ioan, Cluj, Str. Petrovici 7, a következő rendkívül jellemző levelet írta nekünk:

„Sziveskedjék postafordultával 2 üveg Gastro-D. orvosságot utánvét mellett gyomorbetegségemben szenvedő barátom alanti címére elküldeni. Ugyanakkor köszönetet is mondok az Ön által forgalomba hozott Gastro-D. orvosságért, mely engem megmentett annyi sok szenvedéstől, amit 20 éven keresztül átéltem. Gastro-D. rövid használata után teljesen meggyógyultnak érzem magam és ma hála Istennek és a Gastro-D.-nek, egészséges vagyok, mintha soha nem fájt volna semmim, ugyanakkor ajánlom minden szenvedő embertársamnak...”

Gyakran még magunk is csodálkozunk e gyógyszer rendkívüli hatásán, amely rengeteg emésztési zavarban szenvedő betegnek adta vissza egészségét, munkaképességét.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett, Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

dinge makacsul kitartott álláspontja mellett:

— Tudomásul veszem, amit Feisged mondott és mégis kifejezésre kell juttatnom azt az angol kívánságot, hogy a német flottafejlesztés leállítsék. Vagy egészen abba kell hagyni, vagy a tempót kell lefékezni.

— Akkor hát, ha kell megverekszünk — mondotta a császár. — Anglia, ügylátszik, ezt akarja.

Ettől a naptól kezdve Goschen, a berlini angol nagykövet számolt azzal, hogy küldetése katasztrófa véget fog érni.

Salisbury őrgrófja volt az angol „splendid isolation” utolsó önkéntes vezetője. Jött és elmúlt a világháború. Ugylátszik, elfelejtették már tökéletesen, mert hosszú ideje ismét a fegyvereké a szó.

Ezúttal a páncélos német erő neveli rá Churchillt és az angol népet az előkelő elszigetelődésre, miután a még hősiiesen küzdő Franciaországtól ügyszólván már teljesen elszigetelték.

Anglia így egyedül maradt előkelő elszigetelődésben. Sziklás partjai és a tenger vajjon megmaradnak-e mindvégig hű szövetségeseinknek?

A német birodalom és az elfoglalt területek népessége

Milyen nagyságu területre és lakosságra terjeszkednek ki a német hódítások. Természetesen ma, amikor a német motoros osztagok gyors menetben törnek előre, nem lehet erről egészen pontos képet adni és a franciaországi területeken különben is csak megyei pontosítással lehet az adatokat kiszámítani. Ezenkívül az adatok nem teljesen egy időpontról származnak és lehetetlenség volna az elmenekültek számát megállapítani. Mindezek az eltérések azonban csak jelentéktelen hibaforrások és általánosságban csak lényegtelenül módosítják a helyzetet.

A megsonkított német anyaország és az 1938 óta bekebelezett területek nagysága és lélekszáma a legutolsó adatok szerint a következő volt:

Ország	Terület m ²	Népesség
Németország	471.000	69.486.000
Bekebelezett területek:		
Ausztria	84.000	6.695.000
Szudéta-vidék	29.000	3.396.000
Memel-vidék	3.000	153.000
Cseh-Morva protektorátus	49.000	6.794.000
Összesen:	165.000	17.032.000
Megszállt területek:		
Lengyel érdektérületek:	188.000	20.200.000
Dánzig	2.000	405.000
Dánia	43.000	3.793.000
Norvégia	333.000	2.921.000
Hollandia	35.000	8.727.000
Belgium	31.000	8.386.000
Francia megszállt terület	338.000	23.358.000
Összesen:	970.000	69.790.000
Németország	471.000	69.486.000
Bekebelezett terület	465.000	37.038.000
Megszállt terület	670.000	49.790.000
Mindössze:	1.606.000	156.314.000

A Német Birodalom tehát eredeti területének csaknem háromszorosát, népességének pedig majdnem kétszeresét vonta eddig uralma alá. Az elfoglalt területek népességi szempontból rendkívüli szélsőségeket rejtenek magukban, így Norvégia népsűrűsége csak 9,1, Belgiumé ellenben 275, Hollandiáé pedig 249.

Nemzetiségi szempontból a megszállt területek lakosságából mintegy 20 millió német, holland, dán, norvég, flamand, mintegy 18 millió lengyel és 9 millió francia.

Hollandia, Belgium és Észak-Franciaország megszállásával a németek rendkívül értékes iparvidékek birtokába jutottak. Vas és fém, valamint rendkívüli értékű széntermelő területek kerültek német kézre. Ugyancsak rendkívül jelentős a megszállt területek mezőgazdasága is, különösen Dániáé és Hollandiáé, míg Norvégia különösen a fa-termelés szempontjából jelentős.

Gausz Tibor S. J.:

Ragyogó szemek

„...Adjuk... leányaink kezébe e könyvet, hadd ismerjék meg belőle igazi értéküket, hadd varázsolja át őket a szeretet tündéréivé. Segítsünk, hogy összefogjanak azok a leányok, kiknek szeméből az istengyermekség csillaga ragyog, s hogy megszervezzék minél több helyen a szeretet tündérképző iskoláját...”

(Mihalovics Zsigmond előszavából.)

Ara: 95 lei és portó.

Teodalam a filmen

Az utóbbi idők legnagyobb filmsikerei, a *Karenina Anna*, a *Nyomorultak* vagy, hogy újabban említsünk: az *Isten vele tanár úr*, az *Öröklő*, magyar részről a *Halálos tavasz* mind ismert regényeket, híres regényeket vittek vászonra. *Charles Laughton* új filmje, a *Fekete éjszakák*, szintén regényből került filmre. A szakmai bemutatók s külföldi moziaklapok a jövő szezónra néhány nagy filmet ígérnek, többek között a *Notre-Damei toronyőr* új változatát s két *Bromfield* regénynek, az *Arviz Indiában* s a *Kilencvenes évek*-nek filmfeldolgozását. A *Vén leány* című *Bette Davis* film *Zoe Akins* darabja nyomán készült, a *Juarez Werfel* drámájából írták filmre. *Annabella* és *Jouvet* híres szép filmje, a *Külvárosi szálloda* *Dabit* hasonló

Zarah Leander, a népszerű német filmszínésznő.

című regényét dolgozta fel. A magyar film egy időben nem is volt más, mint sikeres színdarabok és jókai regények filmrevüje, eredeti filmreírta témával alig egy-két filmgyártó kísérletezett s többnyire nem is valami jó eredménnyel.

A reklám, pontosabban az ingyenreklám az oka, hogy a filmgyárak szívesen fordulnak regények, színdarabok felé mindenütt. A közönségnek a tömegszórakozások lélektana szerint nem új dolgok, új ízek kellene. Az agyoncsépezt, agyonénekel slágerek bizonyítják legjobban, hogy a nagyközönség, amire a film épít, éppen a megszokottat, az ismertet szereti. A regény vagy színdarab ismert volta, hírneve mindig ingyenreklámot jelent a belőle készült filmnek. A filmesek igyekeznek is kihasználni a közismert irodalmi művek népszerűségét. Nagy kérdés azonban, hogy használ-e minden esetben a filmnek, hogy mintegy vele szemben hivatkoznak alapjára, egy mástermészetű, idegenformájú műalkotásra? A tapasztalat azt mutatja, hogy a regényekből, drámákból készült filmek vonzzák a közönséget, de többnyire nem tetszenek a kritikusoknak. Általában, ha valaki komolyabb igényekkel fordul a film felé, összehasonlítja a többnyire a film házára üt ki.

Azt kell tehát hinnünk, hogy a film alacsonyabbrendű művészet, mely nem tudja megvalósítani az irodalmi mű elérte művészeti tökéletességét? Aligha.

Az irodalmi olvasmány minden ember lelkében egyéni, sajátos hangulatot alakít ki. Mindenki elképzei a maga fantáziája szerint, többé-kevésbé ragaszkodva a szöveg sugallatához a helyszínt, a szereplőket, a regény egész légkörét. Ez az elképzelés a legtöbb esetben annyira egyéni, hogy a filmrendező egyéni elképzelésével jó ha egy-két

pontban érintkezik. A film alapvető nehézsége, hogy konkrét képekben kell versenyeznie a bennünk kialakult, erősen egyéni, hangulati színezésű fantáziaképekkel. Ezért hat aztán különösen visszataszón, ha a film egy ismert mű történésszék menetét megváltoztatja. Az a kép, amely az olvasóban az irodalmi műről kialakul, teszi érthetővé, hogy aki nem olvasta az eredeti regényt, színdarabot, többnyire igen jóval találja azokat a filmeket, amelyeket az irodalmi alkotás ismerői nem győznek kárhóztatni. Magunk is kielégítőbbnek találjuk a két vagy három éve olvasott regény filmváltozatát, mert addigra a regény lelki képe elszíntelenedett, elvesztette egyéni vonásait, de aligha tudunk kibékülni olyan filmmel, amelyet regény formában előző nap olvastunk.

Ideális, eszmei sikon filmet és regényt nem volna szabad összehasonlítani, filmtől nem volna szabad az irodalmi művek adta szenzációkat követelni. A film ne akarja visszaadni a regényt. Film és regény legfeljebb azonos tárgyat dolgoz fel. Az igazi film még a színdarabotól is igen különböző elvek szerint épül fel. Nem regényt látunk filmen, nem is színdarabot, csak a regény vagy színdarab témájának filmfeldolgozását. Ugyanaz a női fej szoborban és képen visszaadva különbséget mutat a két ábrázolásmód anyagszerű különbségeit. Ma senki sem tartja érdemesnek vitatni, hogy a kép vagy a szobor magasabbrendű alkotás-e? A film sem filmváltánál fogva magasabb- vagy alacsonyabbrendű a regénynél vagy színdarabnál, csak megalkotásának önelvű művészi értékei szerint. A *Huckleberry Finn* filmen nem kelhet versenyre *Mark Twain* regényével, de a *Pygmalion* mind német, mind angol filmváltozatában fölveszi a versenyt a *Shaw* darab egy elsőrendű színházi előadásával, sőt bizonyos szempontból többet, teljesebbet ad, mint a színházi előadás. *Hugo Victor* egyik híres regényének két filmváltozatát is láthattuk. A francia változat hívebben adta vissza a *Nyomorultak* tartalmát, az amerikai (*Gályarab*) inkább a téma romantikus lehetőségeit aknáztta ki. Mindkettő nagyszerűt adott a főszereplők játékában (*Harry Baur*, — *Frederik March*, *Charles Laughton*), egyiket sem emelhetnők a másik fölé s legkevésbé azért, mert a regényt valamelyik teljesebben adta vissza.

A film önelvű kifejezőmódját emlegettük. Kétségtelen, hogy voltak kísérletek egy más művészeti ágraktól elkülönülő, filmszerű filmművészet, filmrendezési módor kialakítására. Amennyiben ilyen kísérletekről van szó, irodalmat és filmet valóban nem szabad már összemérni, itt az irodalmi művészettel egyenrangú filmművészet mutatkozik meg vagy keresi útját.

A legtöbb film azonban nemcsak hogy a filmszerű kifejezés sajátos útját nem keresi, de egészen

Jelenet a „Rothschildok” című nagy Ufa-filmből. Rothschild Nathan (Carl Kuhlmann) és ügynöke (Rudolf Carl).

heterogén elemekkel és hatásokkal dolgozik. Az egyik film világhírű táncospárra épít, a másik világhírű énekesre és énekesnőre. Némelyik film sikerét jó színészek biztosítják, másikat a téma, harmadikat a szellemes dialógusok, vagy a nagyszerű kiállítás. Az átlagfilmnek nincs kialakult stílusa, nincs sajátos, egyenletesen használt kifejezési módja. Az a közönség pedig, amelyik szórakozását elsősorban az átlagfilmekben találja meg, természetesen nem tudja magát elvonatkoztatni az irodalmi műtől s ha valamely filmnek irodalmi mű szolgál alapul, a filmtől irodalmias szempontok szerint igenis az irodalmi mű tartalmát, ízét, hangulatát fogja számonkérni.

Szerencsére ennél a számonkérésnél a film is szolgál néha meglepetésekkel. Közepes, vagy kimondottan rossz regényekből néha elsőrangú, egyéni hangulatú, jórítmusú filmek lesznek. Emlékezzünk csak vissza egy három-négy évvel ezelőtt adott aranyos francia filmre: *Hell és a nők*. Ebben a nagyszerű filmben, mely *Vicki Bam* kétesértékű regényéből készült, láthattuk tán először *Michel Simon* és *Simone Simon* s a francia film egy bájos, ritkán visszatérő fajtáját, amelyet a mostani *Simone Simon* film, az *Ijjáság* is csak legjobb pillanataiban tud megközelíteni. Egy mély és balladaszerűen tömör irodalmi mű hatásával volt ránk a *Réztábla a kapu alatt* című felszínesen hőbeszédű regény első fele az angliai bányavidék megdöbbentően hiteles ábrázolásával. A *Grand hotel* felületesen jellemzett regényalakjairól a filmváltozat valószínűleg balzaci karaktereket adott. A filmszerűség kísérletezői vizualitáskultuszukkal nem igen nyúlnak irodalmi műhöz, témáikat túlságosan a kifejezési eszközök szabják meg. Persze, amíg a film nem találta meg stílusát, az irodalmi alkotások filmre való feldolgozásának kérdése sem oldódhat meg megnyugtatóan.

Izgalmas jelenet a „Sivatag dala” című Ufa-filmből.

A betyár sirja

Irtó: Szalay László

Láttam a betyár sírját a vadvirágos pusztán a poros országúttól nem messze... Rezgő nyárfák őrzik a mindentől elhagyott mély völgy halk domborulatát, s az ősz postája a szösze bakszakáll, meg az iringó illatos virága rejtegeti.

Viharos életre tett pontot ez a sír. Hajlott korú őskun ivadék regélte, ahogy ültük a homokos pirtószél, — egy természetes buczka kopár tetejét, — napszállatot lesve...

Csárda romjai amoda nem messze, homokkal temetgetik a szelek... Építse föl hát a szárnyas képzelet s a nagyvívóba lépünk be.

A hosszú asztalnál betyárok ülnek... Főhelyen Nömös Misa, a félszemű öreg; aztán Sebestyén Sándor, Hideg Pista, Borbás Jóska, Csitri meg a halasi Bosnyák...

Sokat próbált vén a deres kis bandavezér, — a többiek hetyke legények... Akik ma még bor mellett henyelenek, de holnap már lógnak a szárazfán...

A másik asztalnál is italoznak: pásztorok négyen... Paprika Béni feleszámadó Tegzes Bandival a halasi gyepről, aztán Fáy meg Meskó tázlári gulyások, — valami ökörigyben átszólnak a betyárokhoz, de nem értenek szót, mert civakodnak... Az egyik tázlári gulyás elkéseredetten kiáltja oda a bandavezérnek:

— Hát én pedig csak annál maradok, hogy maguk között kapebetyár is van!...

— Hát pedig úgy mondd ezt még egyszer, hogy beléd lüvöm ezt a puskát!...

— Mondom is!...

— Mondod?

Öreg Nömös fölállt és éles csettenésekkel fölhúzta a kakasokat a puskán...

— Én is mondom, — ordította Fáy, a másik gulyás...

Ebben a szempillantásban kivágódott az ajtó és besétált az ivóba három ragyogóan kiöltözött, kipirosított, rizsporozott igen szép nő: a koesmárosné, a híres Pója Zsófi, meg a két italozó menyecskeje...

Ösmerte ezeket a két víz közén minden pásztor, betyár, kapcaféle, vagyonokat szórtak a lábaik elé... Mostanáig az esteli parádójukat készítették...

A Zsófi egyenesen odakopogott öreg Nömöshöz és félkarjával átölelte a nyakát:

— Mi legyen a vacsora, édesapám?...

Az öreg elhárította az ölelést:

— Van itt má' vacsora, édes lányom, csak legyen, aki megegye!...

Meskó tovább ordított:

— Azt is megmondhatom, kire a gyanum!...

— No, kire?...

— A Sebestyén Sándorra!...

— Hujja az antiját!...

— Anti ide, anti amoda!...

Öreg Nömös mint bandavezér odafordult a betyárhoz:

— Sándor fiam!... Állj föl, oszt tedd a kezéd a szívedre!

A betyárgyerek fölállt, halálsápadt lett s a kezét a szívére tette...

— Ugy, fiam!... Mostan oztán esküdj meg ezek előtt a gyalog masírozó marhacsőzők előtt a néhai jó idesanyád lelkére, hogy nem te voltál az, aki az ökreiket elhajtotta!...

A betyárgyerek csak állt lehajtott fejjel, — és hallgatott.

Öreg Nömös felhördült:

— Sándor!...

— Nem esküszök!...

Irtózat morajlott föl az ivóban... Az asszonyok, akik már megélték hasonló csodát, elkezdtek sírni...

Öreg Nömös elkáromkodta magát és leült... Aztán kisvártatva odaszólt a menyecskeknél:

— Az asszonyok takarodjanak ki!...

— Nem!... Nem megyünk!... Mert itt valami szörnyűség készül!... Nem hagyjuk a Sándort!...

— Hideg!... Csitri!... Bantastek ostort, oszt verjétek ki őket!...

Megtörtént...

— Sándor fiam: tudod te mi a regula?...

Hogy helyből igazbetyárnak lopni nem szabad?

— Tudom...

— Tudod, hogy a helyből lopó betyárt halálal bünteti a banda?

— Tudom...

— Akkó' hát állj oda a sarokba, oszt mondd el magadban a Miatyánkot!...

A betyár lehajtott fejjel mormolta az inádságot, aztán fölemelte a fejét és megszólalt tompán, keserű hangon:

— Misa bácsi!...

— No?...

— Ne vérezze be velem a kezét!...

— Hát?...

— Aggyanak ide egy pisztolyt, majd én végzek magammal!...

— Köszönöm, fiam!... Adjatok neki egy pisztolyt!...

— Bocsássanak meg nekem!...

— Megbocsátunk!...

— A banda is!...

— A banda is!...

— A gulyások is!...

— A gulyások is!...

A pisztolydörrenésre berohantak a csárdaszépek és hangos jajvezékeléssel borultak a vérben elfekvő betyárra... Akj még nézte az ivó gerendáját a halált várva, de aztán a szemei lassan elhályogosodtak.

Az öreg betyárharcos elérékenykedve dörmögte:

— Ugy, úgy... csak sirassátok... Eltévelyedt, ... de megfizettet érte.

Aztán intett a legényeknek, — odamentek a

VÁRADI VERSEK*)

I. NEKED IROM...

Palotában ébredtem ma, pedig
Máskor ialun mondok csendes misét,
Kis szőlőben fáradok estelig.

Neked irom, ki nem vagy pap ma még,
Neked, aki ma még nem tudhatod
A sorsot, bár meghívott már az ég.

A palota kell a reményekért,
Melyek nagyok s túltra-valók, de itt
Fakadnak fel és nyílnak ki: ezért.

A kezdet ez. A fák, a kőfalak,
Kert ölükből azért, hogy a vihar
Itt törjön meg a szent évek alatt.

Neked irom, Jövendő, Ifjúság!
A palota: bárka, Nőé-hajó
S olajfalomb az angolkerti ág!

Szemed ma még a szívárvány-íven,
Kis dolgokon, bár amik vonzanak;
Ma így beszélsz: „Vágyam“... „Álmom“... „Szívem“...

Tovább jutsz majd az égi rész felé,
Mikor így szólsz: „Mindenem az övé
S a palota... az is az — Istené!“...

II. NEKTEK IROM...

Esti csöndben, holdfénynél keresem
A sok évre ismét látott szemet,
A vonást, mely annyi emlékezet...
Keresem... Még nem tűnt fel teljesen!

A fényben elmosódhatott, avagy
Mégkeményült. (Ez is, az is lehet!)
(Talán Ti is kerestek engemet:
Hol van, amit ígért: a szó, a hang?)

... Itt hét század léleknagysága nőtt
Templommá... Ti itt szolgáltatok és
Szakadatlan itt szolgáltátok őt. —

S a templomhoz hasonult arcotok —
Én nem tudom máskén' látni sehogy:
Szobrok vagytok!... Már látom szobrotok!

Magyar Bálint.

* Kisapokhoz. — Vezetőikhez.)

sárga halotthoz, — megfogták szépe, — és felfek-
tették a hosszú asztalra...

— Koporsót köll hozni a városból!...

— Majd én benyargalok, — mondta Csitri...

— Eregy hát!...

Az asszonyok már csöndesebben ártak... Mint vihar után a sűrű, csöndes eső... A többiek meg körülülték a halottat és töprengve hallgattak... Künn felhőjárásos őszi éccaka volt... Meg-megzörrentette a szél az ablakot. Az ivó sarkában fúvós zenekar gunnyasztott, hangások hatan, meg a karmesterük.

Az öreg betyárharcos halkán odaszólt:

— Ulrik!...

A cservenkai sváb karmester odalábujjhegyezett:

— Tessék!

— Ösmeritek a szoltárokat?

— Hogyne!...

— Álljatok föl!...

A zenekar fölállt félkörben... Elejbök Ulrik karmester, kérdőleg fordulva a bandavezér felé...

— Immár gyarló testem...

Elkezdtek letompítva, fátyolozott halkán:

Immár gyarló testem,

Mint magot elvetem,

A sírba szállván...

Thurzó Sándor volt zenézörmester kisklari-
néton primet ritt... Csilingelő hegyesen, szünő az asszonyi sírás. Halász B. József meg mélabúsan zokogó nagyklarinéton terccel kísérte... Mélykúti György a kontrát lüktette „b“ trombitán tompán, mintha lenne beteg szív vergődése, — Takács József meg az „sz“ fúvón brácsázott lélekbe-
vágón... Végül Orbán Gergely nyakba akasztós nagybumbardójából ágyúzott szomorúságot...

A szél elkushadt az ablak alatt... Hallgató-
zott... Irigykedve leste a hangok harmóniáját: Az összjátékot és az ütemet, — amiből ő nem értett...

A betyárok magukba mélyedtek... Összegör-
hedt testükben fölzokogott a nyomorult lélek, — ez a rothadó ronca, — és kívánni kezdték az élet szennyétől megváltó halált: csöndes keblét a temetőnek...

Csitri meg már közeledett a koporsóval... Az ökörfarkkórós hajlatokban tompán dübörögtek lova patái... S az árvalányhajas domborulatokon olyan volt mint a száguldó halál a koporsóval... Öreg Nömös, a bandavezér nagyot nézett, ahogy a koporsó födelét felnyitotta: színi volt fehér öszirózsával...

A halottat fölrafatalozták... Két betyár fegy-
verrel odaállt fejtől díszörögnék s az asszonyok elkezdtek kötni a koszorúkat...

Mikor a koszorúk elkészültek, vén Nömös in-
tézkedett:

— Fogjatok ásót, leginkább ketten, oszt ásá-
tok meg a sírt, amoda a rószketeg nyárfák enyhén, a berczelben!...

Két betyár elindult szűgybe vágott fejjel...
Mikor visszajöttek, a bandaharcos fölállt:

— Temessünk!...

Mindenki fölállt...

— Legelől a zenekar megyen!...

Aztán a betyárookra mutatott:

— Ti négyen vizitek a koporsót!... Utána-
tok a menyecskek koszorúkkal... Végül mi töb-
biek!...

Cudar sötét volt... Az élen egy üvegmosó-
lány lóbált istállólámpát...

Leeresztették... Ráhúzták a földet... Öreg
Nömös csak ennyit mondott a legényeinek búcsú-
tatásul:

— Ebből is láthatjátok, hogy mindig a leg-
jobb az egyenes út, mégha betyárnak is hívják az
embert!...

A két halasi csikós, Paprika Béni meg Tegzes
Bandi összeségott, — aztán az előbbi Nömöshöz
fordult:

— Mihály vezér!... Nehogy elkongassunk!...

— Hátha megtiszteltek velem!...

Mire a két csikós kibontotta a karikáit, aztán
a hosszú ostorokkal elkezdtek kongatni vagy egy-
kis fertály órán át — mert pusztai népeknél az így
volt szokásos, akkor...

Láttam a betyár sírját, a vadvirágos pusztán, a
poros országúttól nem messze... Rezgő nyárfák
őrzik a mindentől elhagyott mély völgy halk
domborulatát s az ősz postája, a szösze szakáll,
meg az iringó illatos virága rejtegeti... Viharos
élet után pont...

Asszonyok dolga

NYÁRI DIVAT

Nyári divat helyett az idén rojtos kendőket fognak viselni. Vagy háromszögletűre hajtva, úgy, mint a „parasztkendőt”, vagy kepszerűen, vállra borítva. Délelőttre horgolt, pamut vagy nagy kockás, könnyű gyapjúkendőket hordanak. Délután fehér és rózsaszín batizt kendőt viselnek. Estére fehér, vagy színes, horgolt selymekendőt, hosszú csomózott rojtokkal.

A fehéréspettyes ruhák, mint minden nyáron, most is nagyon divatosak. A fehér ruha természetesen csak akkor szép, ha patyolattiszta, ami igazán könnyen elérhető, mert a fehér vászon piké, vagy mosó selyem ruhákat percek alatt kimoshatjuk s ki vasalhatjuk s így mindég friss és ragyogó. Délelőttre egyszerű fehér vászon, vagy piké való; délutánra fehér vászon vagy shantung kosztüm. Ezekhez nagyon divatos a vékony fonalból horgolt színes, könnyű pullover, este pedig gyönyörű a fehér organdi csipke, vagy piké estélyi ruha. Ezeket sokszor díszítik derékon fekete, vagy színes bársony szalagokkal.

A pettyes ruhák közül két csinos modelt közlünk. Az egyik fehér-piros pettyes vászon, vagy karton ruha, húzott szoknyával. A ruha nyakát, ujját s a szoknyán lévő két nagy zsebet pirossal hurkolt (slingelt) fodor díszíti. A másik egy

sötétkék fehér pettyes erősen harangszabású karton szoknya, melyhez egy fehér sötétkék pettyes s egy piros fehér pettyes kabátot csinálthatunk s úgy két ruhánk lesz.

Anyárikalapok fehér batiztból, pikéből készülnek. Divatosak az apró zsirardik két oldalt színes masnival díszítve és az óriási glóriászerű kalapok, de a fehér piké barettet és turbánokat is hordják. Estélyi ruhához virágfejdísz a divat.

A fürdőruhák a mindig divatos trikón kívül gumirozott selyem anyagokból és kartonból készülnek. A karton fürdőruhák virágos mintásak, vagy pettyesek és legtöbbször három részesek: derék, nadrág és rágombolható kis harangszabású szoknya. Strandköpenyben egyformán divatos a rövid s a földigérő is. Fürdőhelyen kellemes viselet a hosszú flanell férfinadrág, rövidujjú ingblúzzal, vagy könnyű pulloverrel. Ez egész nap viselhető. Fürdőcipőkben a parafa talpú szandálokon kívül nagyon divatosak a színes, kötött cipők, bevont fatalppal. Ezekon kívül kedveltek még a raffir és karton gumi talpú szandálok. A nagy karimájú strandkalapot csak azok viselik, akik félnek a naptól; aki a haját félti, az tarka fejkendőt, vagy horgolt hálót visel.

(C. p.)

Hasznos tudnivalók

A kilincstisztítás sok piszokkal jár. Megvédehetjük az ajtót ettől, ha a kilincs köré papendekliből széles darabot kivágunk, közepét pontosan a kilincs felsőfolt része köré illesztve ráhúzzuk. Ezt egyszerűbben is el lehet végezni olyan ruhával, mely már impregnálva van fényesítővel. Ezzel egyszerűen átdörzsöljük a kilincset és ragyog. (Jobb háztartási üzletekben kapható.)

Könyveinket porszívóval is tisztíthatjuk hetenként, akkor is, ha polcon sorban állnak, leszedni nem kell. Ha nagyon piszkosak, a lapok szélét (a könyv ilyenkor csukva legyen) spiritszes puha ronggyal ledörzsöljük.

Zsírfojtókat könyveinkből magnézium és benzinnel kevert péppel távolíthatunk el.

Mennyi fáradságot takaríthatunk meg, ha helyesen ültünk a konyhaasztalnál. Legjobb a csavarható konyhaszék, melyet még a tűzhely magasságához is beállíthatunk és így ülve keverhetjük az ételt. De ha ilyen modern szék nem áll rendelkezésünkre, legalább olyan széket üljünk, melynél nem nyújtóznunk fölfelé az asztal lapja fölé.

Ugyancsak helytelen a sütő alacsony elhelyezése is, melyhez le kell guggolni. Az asztalmagasságban levő a legjobb.

Sajtot frissen tarthatunk, ha egy ecetbe mártott ruhával takarjuk be.

Tojássárgáját másnapra eltenni úgy lehet, hogy az egészben felütött tojás sárgáját friss vízzel leöntjük, míg elfödi.

Eper és cseresznye

— Nyári befőzések —

Cseresznye és meggy. Az érett cseresznyét vagy meggyet szárukról leszedjük, vízben megmossuk, szitára tesszük, hogy a víz leszűrődjön. Ha azt akarjuk, hogy eredeti színét a gyümölcs megtartsa, akkor egy rostára vékony batiztot vagy tült tesszünk és annyi gyümölcsöt helyezünk el rá, amennyi egymással elfér, fölül pedig tiszta abroszal betakarjuk. Ekkor szabadban 1 cm kénszalagot meggyújtva a szitára tesszük s 10 percig otthag-

juk. Tíz perc múlva a cseresznyét a rostáról hideg vízbe tesszük, a vizet többször leöntjük és újat öntünk rá, megmossuk, üvegbe rakjuk. 2 liter vízből és 1 kg cukorból szirupot főzünk, lehűtjük és ezzel felöntjük, lekötjük és gőzben kifőzzük. A gőzön való kifőzés úgy történik, hogy egy megfelelő nagyságú fazék aljára ruhát helyezünk, az üvegeket belerakjuk, az üvegek közé — hogy ne kocsanjanak össze — szintén ruhát tesszünk és annyi hideg vizet öntünk rá, hogy az üvegek negyedrése száraz maradjon, fölül pedig az egészet száraz ruhával betakarjuk és lassan felforraltjuk. Ha felforrt, levesszük és letakarva két órán át vízben hagyjuk, ekkor kiszedjük.

Rumos meggy. Egy kg meggyhez 40 dkg cukor, 2 evőkanál rum és 2—3 késhegynyi szalicil kell. A meggyet eltevés előtt este kimagozzuk, kevés tiszta ecettel meglocsoljuk, összekeverjük és reggelig állni hagyjuk. Reggel szitán lecsurgatjuk, uborkásüvegbe rakjuk. A cukrot ráhintjük a gyümölcsre és lerázzuk, hogy a gyümölcs közé egyenletesen jusson, azután a rumot öntjük rá, a napra állítjuk, míg a cukor elolvad. Naponként felrázzuk. Tetejére szalicilt tesszünk.

Eper szirupban. Válogassunk ki szép, nagyszemű epret, amely érett, de nem túlpuha, mossuk meg és tegyük szitára. Tátra rakjuk oly módon, hogy amilyen nagyszemű az eper, olyan vastagon tegyünk rá porcukrot, azután ismét egy sor epret és ezt addig ismételjük, míg az eperből tart. Ruhával lekötjük és meleg helyen 5 órát állni hagyjuk, hogy a cukor elolvadjon. Ezután a felolvadt levét leöntjük, felforraltjuk és az epret vele leforrázzuk, hűlni hagyjuk, újra felforraltjuk a szirupot, leforrázzuk az epret és ezt kétszer-háromszor megismételjük, hogy a szirup jó vastagon főjön be. Üvegbe tesszük, lekötjük, néhány percig gőzölni hagyjuk.

Cseresznye- és meggy-jam. 1 kg cseresznye, 1 kg meggy, másfél kg cukor, fél rúd vanília kell hozzá. A gyümölcsöt sűrűre elfőzzük, azután a cukrot beleadjuk és a vaniliával együtt főzzük. Üvegbe rakjuk, lekötjük és letakarva hűlni hagyjuk.

Szamócafagyalt. A szép, érett szamócaát vízzel lemosva szitára öntjük, hogy a víz lefolyjon. Azután a szitán áttörjük. Ekkor fél liter áttört szamóca egy citrom levét belenyomjuk. Fél liter vizet 35 dkg cukorral jól felforraltunk és a szamócaát melegben közöntjük s ha kihült, megfagyaszthatjuk.

Vigyázzunk a gyermekekre!

Kicsinyeknél nagyon óvatosan kell a napozást végezni. Lassanként, fokozatosan szabad csak a naphoz szoktatni. Először csak 3 percig legyen a napon. Másodszor 5, harmadszor 7—10 percig. Általában kisgyerekeknek, 10 éves korig, elég a 10—15 perces napozás, ha csak az orvos másképp nem rendel. Különösen a fehér bőrű gyermekekre kell nagyon vigyázni a napozásnál. Sok gyermek nem bírja a napot: bőre rögtön vörös lesz, foltos, gyulladási lép fel. Hogy ezt megelőzzük, tiszta, ártalmatlan, zsíros kenőccsel kenjük be bőrét, fejére fehér, könnyű kalapot, szemére zöld, napvédő szemüveget kell tenni. Napozás után azonnal csavarjuk be egészen, tetőtől talpig frotör lepedőbe és gondosan szárítsuk le testéről az izzadságot. Csak amikor már teljesen lehült, öltöztessük fel. Nagyon jó utána lefektetni, pihenni fél órára.

Kisgyermek körmét kéthetenként levágjuk. Kerekre. Naponta csontpálcikával körmeit kitisztítjuk. A köröm körül beszakadozott, apró bőrdarabkákat óvatosan ollóval levágjuk. Sohasem szabad ezt elhanyagolni, mert a bőr behasádása sebet okozhat.

Fürdő után ajánlatos a nagyobb gyerek (nemcsak a csecsemő) hónalját, nyakát, hajlatait ártalmatlan hintőporral finoman behinteni, ez megvédi a túlságos izzadástól és ezáltal a meghűlés veszélye is csökken.

Strandra csak orvosi engedély és utasítás alapján szabad 3—5 éves gyereket vinni. Ügyeljünk, hogy a kis víz tiszta és a levegővel egyforma hőfokú legyen. Erős nap veszedelmes a gyerekeknek! Szélben se legyen víz mellett. Csendes, meleg idő a megfelelő.

A kisgyermek fürdetésénél rendkívül elővigyázatosnak kell lenni. Először is fontos, hogy a fürdőszoba ne legyen hidegebb, mint a fürdővíz. Az a helyiség, melyben öltöztetjük a kicsit, a fürdőszobából közvetlen nyíljék és ugyanolyan meleg legyen, mint az. Fürdő után a gyermek azonnal nagy frotör kendőbe burkolandó tetőtől talpig és alaposan szárazra törölendő! Nem szabad köré állítani még papucsban sem! Így sok súlyos meghűlés kerülünk el.

A hajmosás kicsiknél rendszeresen sárral van egybekötve. El lehet ezt kerülni, ha a kicsi gyereket karunkra feltettjük (hátra) és fejét, illetve haját az ugyanolyan magasra tett lavór langyos vízben, házi (enyhe) szappannal megmossuk. 3 vízbe (langyos) öblítjük, vigyázva mindig, hogy szemébe se víz, se szappan ne kerüljön! Utána gyöngédén kinyomkodjuk a haját a lavór fölé, hűzni nem szabad. És teljesen szárazra töröljük. Kifésüljük bontófésűvel és míg a fejből is teljesen kiszárad, jambóspapkát húzunk rá. A szoba, amelyben ez történik, legalább 17° R meleg legyen.

A mosoly és az öröm a modern hadikórházak leghatásosabb gyógyszere. (K. K.) Aki nek alkalma volt az 1914-1918. évi világháború hadikórházait meglátogatni és aki most járhatta végig a mai háború kórházait, annak fel fog tűnni az óriási változás. Nem csupán az orvosi kezelésről van szó, hanem elsősorban a hadi betegek és sebesültekről való szociális gondozásról. Schleich, híres német orvos és egyetemi tanár (élt 1859—1922), aki a helyi érzéketlenítésnek feltalálója könyvet írt: „Az öröm hőlesége” címen. Ebben a könyvében az örömről, mint olyan tényezőről ír, amely a betegségek gyógyulását elősegíti. Többek között azt is mondja: „Egy népek erejét jó kedve szerint kell megítélni. Azoknak, akik népeket kormányoznak legfőbb gondjuk kellene lenni, hogy népeiket mindig jó kedvben tartsák!” De ez a tétel mennyire fontosabb a betegekre nézve, sebesülteknek különösen szükségük van a jó kedvre, jó hangulatra. A világháborúban e tekintetben már kísérleteztek ugyan, de ezek a próbálkozások kizárólag magánosok kísérletei voltak. Természetes, hogy ezeknek a magánvállalkozásoknak soha sem lehetett olyan eredményük, mint egy olyan hatalmas vállalkozásnak, mint a Német Munkaerővel „Kraft durch Freude” intézményének. Tudjuk, hogy ez az intézmény a színházi vagy variété előadásoktól kezdve a sportig mindent bevon az emberek és ebben az esetben a katonák, sebesültek és betegek szórakoztatására. Már az eddigi eredmények is kiválóak és így a Német Munkaerővel elhatározta, hogy ezt az akcióját még jobban kiépíti.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Az újabb kegyelmi törvény részletes szövege

Az amnesztia-rendelet politikai vétségekre vonatkozik

Tegnap számunkban röviden közöltük, hogy az Uralkodó egyszakaszos kegyelmi törvényt irt alá. A törvényrendelet pontos szövege a következő:

„A miniszterelnök, belügy, nemzetvédelmi és igazságügyminiszter S3.506-940. számú előterjesztése, a minisztertanácsi napló 1474-940. számaiban közölte a törvényhozó tanács első tanácsának 1940. június 20-án kelt 212. számú értesítése és az alkotmány 46. szakasza alapján a következőket rendeljük el:

Egyetlen szakasz: Az 1940. április 26-iki törvénybe ütköző politikai kihágásokat (amely törvény kegyelemben részesíti az államvédelmi törvénybe és a II. Károly büntetőtörvénykönyvbe ütköző kihágásokat) és az 1940. április 26-iki követett politikai jellegű vétségeken kívül kegyelemben részesítjük az alábbi kihágásokat:

a) Az államvédelmi törvény 2. és 14. szakaszaiba ütközőket, amelyek ugyanezen törvény 12. és 23. szakaszainak büntető eljárása alá esnek

b) A II. Károly büntetőtörvénykönyv 284. szakasz első pontjába ütközőket, amennyiben a tettes vagy a bűntárs a jelen törvény alapján kegyelemben részesül, vagy az április 8-i kegyelmi rendelet, vagy az 1940. június 8-i törvény II. szakaszában előírt amnesztia alá esik.

c) A II. Károly büntetőtörvénykönyv 315. szakaszába ütközőket.

d) A II. Károly büntetőtörvénykönyv 209. szakasz, I. rész, a) pontjába ütközőket, amennyiben ez az államforma megváltoztatására irányuló szóbeli vagy írásbeli propagandára vonatkozik.

Kelt Bucurestiben, 1940. június 20-án.

Károly.

Gh. Tatarescu miniszterelnök, M. Ghelmegeanu belügyminiszter, I. Ilcesiu tábornok hadügyminiszter, Aurelian Benteoiu igazságügyminiszter

Zürichi nyitás. London 15.87, Newyork 442.50, Brüsszel 22.50, Berlin 178.25, Varsó 90, Belgrad 10, Bucuresti 225.

*** BETILTOTTA A KORMÁNY A Bányafa KIVITELÉT.** Kolozsvár. Sajat tud. A Hivatalos Lap június elseji számában következő tartalmú minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg: Betiltatik a 16—25 cm átmérőig bezárólag mindennemű fenyő bányafa kivitele bármilyen hosszúságban, mint-hogy erre az anyagra a belföldi bányáknak van szükségük. Ez a kiviteli tilalom mindaddig fennáll, amíg a belföldi bányák szükségletüket be nem szerezték. Minthogy az ország legnagyobb bányafakiviteli vállalata Kolozsváron működik, a minisztertanács határozata a helyi piacot is igen közelről érinti.

Pályázat tanítói állásra. Az aradi római katolikus Egyházközség az általa fenntartott magyar elemi fiúiskolánál újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak olyan római katolikus vallású, magyar nemzetiségű s érvényes oklevéllel bíró férfitanítók, kik kezdő-fizetést igényelnek. Köteleességek: A reábizott osztály, esetleg osztályok vezetése a törvényes előírások és az iskolaigazgató utasítása szerint. Jökök: körülbelül 3500—4000 lei kezdőfizetés s megfelelő működés esetén az állásban való megerősítés. Az állás folyó évi szeptember 1-én foglalható el. Addig is a megválasztott köteles saját költségén a Hangya Szövetkezetek szövetségénél (Nagyenyed) a szövetkezeti és iskolaszövetkezeti könyvelést gyakorlatilag elsajátítani és azt az állás elfoglalása előtt megfelelő módon bizonyítani. A pályázati kérvények s a magánoktatási törvényben előírt igazoló okmányokat 1940. július 10-ig kell a következő címre beküldeni: Comunitatea Bisericească Rom. Cat. Arad Str. Joan Calvin 22. Eldökség.

A JÖVŐ HÉTEN FIZETIK A NYUGDIJAJUKAT. Nagyvárad. Sajat tud. A pénzügyigazgatóság nyugdíjgyosztálya befejezte a nyugdíjkielvonások számfajtását. Előreláthatólag a nyugdíj a jövő héten kedden vagy szerdán megérkezik és valószínű, hogy csütörtökre már fizetik is a nyugdíjakat.

*** RÖVIDESEN KOLOZSVÁRON IS MEGKEZDIK AZ ITALMÉRÉSEK CÉGJEGYZÉSI HELYZETÉNEK ELLENŐRZÉSÉT.** Kolozsvár. Sajat tud. A törvény minden céget arra kötelez — beleértve az italkiméréseket is —, hogy magukat az iparkamarák mellett vezetett cégjegyzékbe bevezessék. Ennek a rendelkezésnek igen számos italkimérés azonban mindmáig nem tett eleget. A kolozsvári kamara vidéki szervei az ellenőrzést már korábban megkezdték és az elmúlt hetekben 26 dési italkimérés tulajdonosa állott a kolozsvári törvényszék előtt, mivel velük szemben a cégjegyzési kötelezettség elmulasztása miatt a kamara közegei kihágási jegyzőkönyveket vettek fel. Értesülésünk szerint a kamara ezt az ellenőrzést a közeljövőben Kolozsváron is megkezdi, ahol igen sok italkimérés szintén elmulasztotta cégét bejegyeztetni.

Minisztertanács volt Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai pénteken délután Teleki Pál elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyek folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak.

JELENTKEZNI KÖTELESEK NAGYVÁRADON A „RENDEZETLEN ALLAMPOLGÁRSÁG” SZEMÉLYAZONOSÁGI IGAZOLVÁNY TULAJDONOSOK. Sajat tud. A nagyvárad rendőrség hivatalosan közli, hogy június 25-től kezdődőleg jelentkezni kötelesek a rendőrség II. em. 15. sz. helyiségében délután 5 és 8 óra között mindazok a városi lakosok, akiknek annakidején rendezetlen állampolgárságuk számára (Cetatenio neharificata) szóló személyazonossági igazolványt adtak ki, június 25-én a 80091-től 80259 számú ilyen igazolványtulajdonosok jelentkezzenek. A jelentkezés határideje három nap.

OROSZORSZÁGBAN MEGHALT BOKÁNYI, EGYKORI MAGYAR KOMMUNISTA NÉPBIZTOS. Budapestről jelentik: Oroszországban meghalt 70 éves korában Bokányi Dezső, aki a proletár-diktatura bukása után, mint a magyar bíróság által halálra ítélt kommunista népbiztos, cseréfolgyként került ki oda. Bokányi az egyik legismertebb szocialista vezér volt. A magyar proletárdiktatura idején Budapest városi népbiztosa volt. Oroszországban legutóbb a rádió magyarnyelvű bemondójaként működött. Az utóbbi időben azonban betegsége miatt már sehol sem szerepelt.

Koldulás autóval

Ezt a szemtelenséget!

Miféleképp is előfordult, hogy a nyomorban elhanyagolt koldus szalmazsákjában négyemeletes bérházat, vagy tízezekre szóló betétkönyvet találtak, amiket a tisztaság hosszú éveken át kunyerált össze kevésbé tisztaságban, a nála sokkal szegényebb járókelőktől! Mondom, előfordult. Ami azonban az amerikai kéregető körökben divit, az már felettébb túlzás! Éppen ezért a newyorki hatóságok hirdményben közölték a műnyomorgókkal, hogy „azok a munkanélküliek, akik saját autóikon érkeznek az inszegély átvételére, a jövőben nem kapnak semmit.” Most szóljunk hozzá: autóval kéregettek! Ezek után azonban kénytelenek lesznek autóbusszon, villamoson, vagy egyszerű konfliktion elődöcgni a gubáért, ha fel akarják venni a pénzt...

Ekkora szemtelenséget csakugyan nem pápált még az Újvilág sem, amióta beütött a gazdasági válság, amely — úgy látszik — egyedül a koldusoknak vitte fel a dolgát. Elvégre akinek annyira jól megy még ma is, hogy autót tarthat, az fogja be a markát. Ime egy-két rendszabály a nagylábon álló inségek rendbeszedésére:

1. Többé nem kaphat szegénységi bizonyítványt az, akinek szénbányája, petróleumforrása és kettőnél több felhőkarcolója van. Az ilyenek csupán mérsékelt állami támogatásban részesülhetnek, tehát havonta 25-öt kapnak, de nem dollárban, hanem gumibottal — a nyakuk közé. Hogy elmenjen a kedvük a további nyomorgástól!

2. Az utcaszóró minden frakkos kéregetőt elzavarnak, akik cilinderral tányérozókat üszszen a napi rostélyosra és konvakra valót. Ha már valaki a kolduspályára ment, úgy tessék ezt szolid fekete zakóban tenni.

3. Tilos a segélyért inast, vagy szobalányt elküldeni, hogy az vegye fel a dohányt, mert Mr. Ehező Miomiba utazott házbálra.

(—)

PÜSPÖK

gyógyfürdő Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel a 42° C kénés rádiumos gyógyforrásait, reuma, köszvény, csúsz, ischiás, trombózis, valamint női betegségek ellen.

Iszapfürdő, forró iszapakkolások, női, férfifürdők, kád-, villany-, szénaszfürdők. I. o. panzió: lakás, háromszori ételszerinti első osztályú étkezés, gyógy- vagy hullámfürdő.

	jun.-szept.	jul.-aug.
I. o. penzió személyenként	220-250 L.	260-290 L.
Kétágyas szobában kétszemélynek	400-440 L.	480-540 L.
II. o. penzió	160 L.	180 L.

Vasúti kedvezmény

Éttermeinkben mérsékelt étlap árak. Orth. kóser vendéglő. Kóser penzionál a fenti árakhoz 100% felár. — Allandó zene. — Cursalonban minden este tánc. — Verseny kuglizó. — Tenisz pálya. — Csolnakázó.

Románia egyetlen hullámfürdője
Kérjen prospektust.

HUSZONHÁROM ÚJ MAGYAR TANITÓNÓ.

A szatmári római katolikus tanítónékpéző az idén ritka eredménnyel dicsekedhet. Huszonhárom utolsó osztályos növendéke közül, valamennyi sikerrel tette le a vizsgát. Az intézetből ebben az esztendőben 23 fiatal, magyar tanítónó került ki.

A sikerrel vizagázott új tanítónók névsora a következő: Buray Ilonka, Daics Ilonka, Dörner Edith, Fecser Erzsébet, Fodor Mária, Gima Margit, Harkácsy Julianna, Henn Erzsébet, Iszlay Rozália, Jereb Mária, Kádár Margit, Kern Piroška, Kiss Etelka, Koos Ilona, Kovács Anna, Lányi Emilia, Lőrinc Ida, Nagy Erzsébet, Nagy Julia, Nagy Mária, Robel Katalin, Sipos Nusi és Szabó Éva.

Az oradeai Tüdővész Ellen Védekező Egyesület folyó évi június 25-én délután fél 6 órakor a Szent József intézetben, str. I. C. Brätianu 7. — közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Főorvosi jelentés. 4. Az 1939—40. évi zárszámadás. 5. Az 1940—41. évi költségelőirányzat. 6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság választása.

HÁROM EMBERT ÉRT VILLÁMCSPAS A Bányavidéken. (Nagybánya.) Csütörtökre valószínűsítő tombolt Felsőtótfal, Lacfalú és Újfalú környékén. A hatalmas felhőszakadás következtében kiöntöttek a hegyipatakok és egész falurészek kerültek víz alá. A víztömeg felmérhetetlen károkat okozott nemcsak a lakóházakban, hanem a termőföldeken, kertekben és gyümölcsösökben is. Lacfaluban emberáldozata is volt a viharak. Mare Ioanné és 21 éves Flore nevű lánya hazafelé tartottak a mezőről, miközben utolérte őket a vihar. Egy fa alá menekültek. Pár perc múlva a villám belesapott a fába, a 21 éves lányt halálra sújtotta, míg az anya súlyos égési sebeket szenvedett. Felsőtótfaluban Kincses László házába csapott be a villám. A család éppen az asztalnál ült és a villám által ért Kincses László eszméletlenül terült el a földön. A villám a 35 éves ember jobb oldalát érte és testének ezen a részén teljesen megbémult.

Elgázolt a mozdony egy gyermeket. Temesvár. Sajat tud. A közeli Újszentesen az erdészeti szakiskola közelében csütörtökre este a vasuti pályatesten jászadozott Vacarescu Constantin vasuti pályáőr hat éves Joan nevű fia. A mozdony, amely Gyarmatára vitte a szokásos munkásvonatot, abban az időben tért vissza Temesvár felé. A mozdonyvezető nem vette észre a sínek között játszadozó gyermeket és a mozdony keresztül robotott a szerencsétlen gyermekén, aki a helyszínen meghalt.

Szerda helyett csütörtökre lesz Szatmáron a hetivásár. Sajat tud. Ismeretes, hogy Szatmáron nagy nehézséget okozott az a körülmény, hogy az egyik huszalan napot szerdára helyezték, a hetivásár napjára. A polgármester ezért az illetékes fórumoknak a szerdai hetivásár csütörtökre való áthelyezését javasolta. A polgármester előterjesztését az illetékes fórumok jóváhagyták és az erre vonatkozó rendeletet kiadták. A bucuresti rádió már közölte a szatmári hetivásár napjának áthelyezéséről szóló rendeletet. A jövő héttől kezdve tehát csütörtökre lesz Szatmáron a hetivásár és ehhez kell igazodnia a havonként rendezett országos vásároknak is, ami azt jelenti, hogy az országos állatvásárok ezenül szerdánként lesznek, míg a kirakóvásárokra másnap kerül majd sor.

Eladók:

Olcso házak, házhelyek és szőlők, minden eladó ingatlant nyilvántartok s így minden igényt kielégíthetek.

Kérem, hogy eladó ingatlanát velem közölni sziveskedjék.

Gyorsan bonyolítok, mert már mindenki tudja:

hogy ingatlant megvenni
s „Horváth”-hoz nem menni,
a biztos családás,
örökös megbánás

„Horváth” ingatlaniroda
„BAFISO” cserépkályhakereskedő, Oradea - Nagyvárad, Regele Carol 3 szám.

Társadalmi élet

Attila Adolfot ünnepelték a Kolping Legényegyletben. Kolozsvár. Saját tud. A Kolozsvári Kolping zenekar kedves meglepetésben részesítette Attila Adolf elnököt, kit névnapja alkalmával a zenekar közreműködésével köszöntött. Az üdvözlő szavakat és jókívánásokat Bálint József igazgató tolmácsolta az ünnepeltnek, aki hosszú évek óta áll a zenekar élén és annak felvirágoztatása érdekében mindent elkövet. Bálint József igazgató meleg szavai után a zenekar Zattler Sándor karnagy vezetésével az ez alkalomra komponált Adolf-indulólt játszotta el. Sikeres, ropogós jó motívumokkal telített induló Zattler szerzeménye, amiért dicséret és elismerés illeti a tehetséges karmestert. A kedves meglepetésért Attila Adolf elnök mondott őszinte köszönetet a zenekar tagjainak s a vezetőségnek.

Hittan-verseny Gyergyószentmiklóson. Kedves ünnepi délutánja volt vasárnap Gyergyószentmiklós katolikus közönségének. Az iskolák évszázados vizsgálatának befejezésül László Ignác főesperes-plébános a különböző iskolák növendékeivel hittan-versenyt rendezett. A verseny a templomban folyt le. A vasárnap délutáni litánia után a főesperes-plébános a szövekről hirdette ki a verseny lefolyásának módját és a szempontokat, amik szerint az eredményt elbírálják. A versenyre 23 gyermek vonult be. Iskolák szerint: 10 a zárda tanulói közül, 8 a három hivallásos vegyes iskolából és 5 a három állami iskolából. A verseny mindvégig lekötötte az egybegyűlteket érdeklődését. A gyermekek felkészültsége valban bámulatot kelthetett. Itt nemcsak a gyermekek vizsgáltak, a felnőttek is tanulhattak. A verseny eredményét egy hét múlva hirdetik ki, amikor a nyertest — a tavalyi katolikus nagygyűlés határozata szerint — hittan-királynak koronázzák meg.

Félévszázados tevékenység után nyugalomba vonult egy érdemes igazgató-tanító. Vasárnap, június 16-án tartotta a nagyszabású római katolikus belvárosi elemi iskola az egyházközség Hettinger-teremben évzáró ünnepélyét. Ezen az ünnepségen búcsuzott el az iskolától közel félévszázados tanítói tevékenység után Resch Pál Rezső igazgató, az egyházközség karnagya és orgonistája, a „Bene merenti” pápai érdemrend tulajdonosa. Ünnepeltetésére során Mgr. Badilla János főesperes-plébános méltatta elsőnek Resch P. Rudolf evizideknek keresztül végigküzdött, kötelességtudó munkásságát és meleg szavakkal halálköszöntést az ifjúság szeretlet-szolgálatában eltöltött élet alkalmából. Majd Kremling Rezső ny. ezredes, az egyházközség gondnoka fejezte ki az Egyháztanács és Iskolaszék halálját az ünnepeltnek. A továbbiakban Vogel Gusztáv asztalosmester köszöntötte a nyugalomba vonuló igazgatót sokszereplős volt tanítványa megemlékező szeretettel biztositva. Az ünnepelt legutóbbi tanítványai részéről Venetta János hetedik osztályt végzett növendék búcsuztatta Resch P. Rezső igazgató-tanítót. „Szeretetünk, hűségünk és ragaszkodásunk jeléül — mondotta — átnyújtjuk szívünket!” Erre hatalmas szívet nyújtott át, melyet, igen ötletesen, az intézet összes növendékeinek aláírásával ellátott apró szívekből fűztek össze. A megjelentek könnyes elismeréséből átmenő viharos élejtése közben felnyult Resch katonás alakja és röviden, de szívesen megköszöntötte az ünnepelt. Utolsó intelve és tanítása gyanánt is a szeretetet hirdette. Arra kérte tisztelőit és növendékeit, ujjítsák meg napoként a szeretetben életüket, járjanak Isten jelenlétében és akarjanak mindent az Ő nagyobb dicsőségére cselekedni. „Akkor mindig méltóbban fogunk halált adni azoknak, akiknek a negyedik isteni parancs révén testi és lelki ellátásunkra vagyunk!” A lélekemelő ünnepség Te Deum-mal zárult. P. G.

Izgalmas betörőhajsza Nagyváradon

Félrelökte a kompezelőt és bárkán menekült át a tulsó partra a revolveres betörők egyike

Nagyvárad. Saját tud. Detektivregénybe illő betörőhajsza volt tanuja szombaton reggel az egykori Garasos-híd környéke. Hét óra körül a Kaszárnya-utca és a Timár utca lakói ijedt kiáltozás zajára rohantak ki az utcára. Az utcán két kétségbeesetten rohán futó alakot vettek észre, akiket a szolgálatos rendőr üldözött. A menekülő a Garasos híd helyén közlekedő komp felé rohantak, remélve, hogy a kompon átjutva, megszabadulnak üldözőjüktől. Közben az idősebbnek látszó egyik üldözőtől utól is érte és elfogta a rendőr. A fiatalabbik azonban eldobva a nála levő forgópisztolyt és alkuleskötőget — hatalmas szökkenésekkel lerohant a Körös meredek partján és beugrott az átkelőkre várakozó komp csónakjába.

A part tetejére kimerülve az üldözéstől, ekkor érkezett oda a rendőr s az utánuk rohanó kíváncsi embertömeg.

— Ne induljon el! Betörő van a kompon! — ordították a kompezelőnek.

A menekülő fiatalember azonban mit sem törődve a kiabálással, félrelökte az indító csigától a rémületében ellenkezni sem tudó kompezelőt és maga indította el a bárkát.

— Meg ne moccanjon, mert beledobom a vízbe! — kiáltott rá a menekülő betörő az idős kompezelőre. A bárkával ezután átjutott a másik oldalra s néhány pillanat múlva ismeretlen irányban elrohantva, eltűnt üldözői elől.

A rendőr nem tehetett mást, mint bekísérte az idősebbik egyént s a bűnjelekkel együtt átadta a szolgálatos tisztnek.

A rendőrség a vizsgálat érdekében nem közli az elfogott egyén nevét és a betörési kísérlet körülményeit. Valószínű azonban, hogy annak a veszedelmes betörőbandának tagja, amely már hetek óta fosztogatja és rettegésben tartja a Garasos híd környékének lakóit.

Az elmenekült betörő kézrekerítése már csak rövid idő kérdése.

Szeplős, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, mitteseres arcból, bársonysíma, tiszta, üde, rúzsos, tetszetős, vonzó és szép lesz a Génius arckrém használatától. — Egy tégely esteli vagy nappali arckrém 50 lei. Géniusz puder 45 lei. Géniusz szappan 25 lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel **Földes Gyógyszertár, Arad.** Levelezőlapra megrendelhető.

A város nem kötelezheti a közmunkálatok elvégzésére az ingatlanulajdonosokat

Kolozsvár. Saját tud. Elvi jelentőségű kérdésben hozott ítéletet a napokban a kolozsvári tábla, mint közigazgatási bíróság.

Kolozsvár város vezetőségéhez parcellázási kérelmet adtak be. A kérdéses ingatlan a Begale- és Umbroasa-utca között fekszik. A parcellázási kérelm szerint az ingatlant tulajdonosa négy telekre óhajtja felosztani. A parcellázási kérelemre a város elyben hozzá is járult, azonban csak azzal a feltétellel, hogy az ingatlanulajdonos fólvo évi augusztus elsejéig elvégezteti a város által előírt közmunkálatokat, beleértve a járda kikövezését és az Umbroasa-utca felé néző front feltöltését is. Az ingatlanulajdonos a városi tanácsnak azt a határozatát, hogy a parcellázási engedély kiadását az előírt munkálatok elvégzésétől tette függővé, dr Kerész Miklós ügyvéd útján a kolozsvári tábla, mint közigazgatási bíróság előtt megtámadta.

A tábla a keresetnek helyt is adott és a következő döntést hirdette ki: a város nem kötelezheti az ingatlanulajdonost arra, hogy az előírt közmunkálatokat saját költségén elvégezze. Legfeljebb az állama jogában a városnak, hogy a munkálatokat maga elvégeztesse és a költségeket aránylagosan felossza az érdekelt ingatlanulajdonosok között. Ezt is azonban csak akkor teheti meg a város, ha az az utca, ahol a kérdéses ingatlan fekszik, fel van véve azon utcák közé, amelyeket a városrendezési program keretében két éven belül minden közmunkával ellátva akarnak látni. Így intézkedik ugyanis az idevonatkozó városi szabályrendelet 21. szakasza, amelyet a jelen esetben is alkalmazandónak nyilvánított a közigazgatási bíróság. Alban az esetben viszont, ha a kérdéses ingatlan utcája kívül esik a két éves városrendezési program területén, akkor a város a parcellázási engedélyek kiadásánál semmiféle közmunka elvégzésére, vagy a költségekben való részvételre nem kötelezheti az érdekelt ingatlanulajdonosokat.

A nagyváradai Vörös Kereszt tea-konyhájának felavatása

Nagyvárad. Saját tud. A Vörös Kereszt iteni fiókja vasárnap avatja föl és adja át rendeltetésűnek a nagy domáson berendezett tea-konyháját, amelyen az átutazó katonáknak meleg teát, kenyéret, szőlőnát s esetleg más szüneteltető is fognak kiosztani. A két helyiségből álló konyhát az este és a célnak megfelelően rendezték be. A tervha létrehozásának munkájában nagy része van a dr Popovici Miklós görögkeleti püspök vezetésével álló választmányoknak, de ugyanolyan mértékben hozzájárultak azok a cégek, intézmények is, amelyek legtöbb esetben díjmentesen bocsájtották a Vörös Kereszt rendelkezésére a szükséges anyagokat. Maga a város 30 ezer leit utalt ki a segélykonyha céljaira. A vasárnapi felavató ünnepségen dr Popovici Miklós görögkeleti püspökkel élőkön résztvesznek a különböző hatóságok képviselői. A felavató ünnepség pontosan déli 12 órakor kezdődik. Külön meghívókat nem bocsájtottak ki s a Vörös Kereszt lapunk utján hívja meg a város közönségét, főleg azokat, akiknek részük volt az intézmény felállításában.

Hamis bukásban való bűnrészesség és bűnpártolás címén emelt vádat az ügyészség egy kolozsvári kereskedő ellen

Kolozsvár. Saját tud. Egy szamosújvári textilkereskedő egész árúkészletére és lakásberendezésére foglalat vezetett Kolozsváron lakó sógora, aki maga is textilkereskedő. A foglalat a kolozsvári kereskedő 250.000 leies követelése miatt foganatosították.

Amikor a szamosújvári cég egyik kitelezője tudomást szerzett a foglalásról, fizetésre szólította fel adósát, majd ennek a felszólításnak az eredménytelensége után csődnyitási kérelmet adott be a cég ellen az illetékes dési törvényszéken.

A csődkérés letárgyalására ugyanazon a napon került sor, amikor a kolozsvári textilkereskedő kérése alapján a felfoglalt ingóságokra az árverést kitézték. A délelőtti tartott csődtárgyalás a szamosújvári kereskedő letette a vagyontalansági esküt, abban a tudatban, hogy aznap délután az árúkészletet ügyis elárverezik. A bíróság erre a csődkérést elutasította. Az árverést néhány órával később meg is tartották és az ingóságokat az árvereztető kolozsvári textilkereskedő vásárolta meg. A közel 500.000 lei összkövetelést képviselő hitelezők ezzel minden kielégítési fedezetüket elveszítették.

Az a hitelező azonban, aki a csődkérést benyújtotta, nem nyugodott bele a dolgok ilyen módon való megoldásába és a hitelezők kijátszása, valamint hamis eskü miatt bűnvádi feljelentést tett a dési törvényszéken a szamosújvári kereskedő ellen, egyben pedig a kolozsvári kereskedő ellen bűnpártolás és bűnrészesség miatt tett feljelentést.

A dési ügyészség vállalta a vádat úgy a szamosújvári, mint a kolozsvári kereskedővel szemben. A nem mindennapi ügy tárgyalását a közeli hetekben tartják meg a dési törvényszéken.

HOTEL CORVIN BUDAPEST
VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családiaszálloda város szívében
Ujjonnan berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Szolgálatos gyógyszerárak Oradean:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr Medvigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cieopatra, Str. Avram Iancu 2. Telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Templom-ter. (Hegedűs.)

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: FOLTAVA.
DORIAN: ERŐSEBB A SZERELEMNÉL.
II. INDIANOK RÉME.

RADIO

VASÁRNPAP, JUNIUS 23.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 9.30 Is-
tentisztelet. 12 Időjelzés, vizállásjelentés. 12.02
Hanglemezek. 12.55 Doina Suchici accerdeon
hangversenye. Román dalok. 13.20 Időjelzés, sport
hírek. 13.30 Grigoras Dinicu zenekarának népi
hangversenye. 14 Hírek. 14.20 Grigoras Dinicu
zenekara hangversenyének folytatása. 14.50 Köz-
lemények. 15 Mezőgazdasági tanácsadó. 15.15
Falusiak órája. 16.15 Katonai előképzősök órája.
A Munka és Jókendv mozgalom órája. 18.15 Idő-
jelzés, időjárásjelentés. 18.17 A gárdaezred zene-
karának hangversenye. 18.55 Beszámoló a hét-
ről. 19.10 Elena Dimitriu román dalokat énekel.
19.30 A nemzet órája. 20.01 Sporthírek. 20.05 Mir-
cea Nădejde katonai szakelődása. 20.20 Mira-
cea Nădejde spanyol dalokat énekel. 20.45 Hírek. 21.05
A búvós vadász. Dalmi. Szünetben hírek, sport-
hírek. 23.45 Szórakoztató hanglemezműsor.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11
Református istentisztelet. 12 Római katolikus is-
tentisztelet. 13.20 Időjelzés. 13.30 Budapesti Hang-
verseny Zenekar. 14.45 Hírek. 15 Hanglemezek. 16
Mezőgazdasági felolvasás. 16.45 A rádió szalon-
tőrsének műsora. 17.15 Tánclépek. 17.30 A tör-
ökkori magyar faluk — Fekete Lajos dr felol-
vasása. 18 Hírek. 18.15 Közvetítés a Magyar Dal-
os Egyesületek Országos Szövetség dalverse-
nyének díszhangversenyéről, a győri Széchenyi-
térrel. 19 Magyar derby. Közvetítés a budapesti
lőversenypályáról. Beszélő: dr. Legényei József.
19.35 A gentry — Tóth László dr felolvasása.
19.55 Lortzing és Csajkovszkij zenei arcképe
(hanglemezek). 19.55 Somogyvári Gyula verseiből
ad elő. 20.15 Hírek. 20.25 R. Matolcsy Margit és
Ráday László magyar nótákat énekelnek. Sárkö-
zi Gyula cigányzenekarának kíséretével. 20.45
Hírek. 21.20 A jéghegy. Wilhelm svéd királyi her-
ceg színműve. 22.40 Hírek. 23.10 Ilinczy jazz. 0
Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20
Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JUNIUS 24.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Hanglemezek. 12.50 A Najdin ze-
nekar műsora. 13.20 Időjelzés, sporthírek. 13.30
Costica Tandin zenekarának műsora. 14 Hírek.
14.20 Costica Tandin zenekarának műsora. 19
Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Irodalmi króni-
ka. 19.16 Elena A Stavrace hárfahangversenye.
19.30 Dagober Bucholz zongorahangversenye.
19.55 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05 Gh. Io-
nescu-Sisesti professzor, földművelésügyi minis-
ter előadása. 20.25 Lenica Popovici—Boldur fran-
cia dalokat énekel. 20.45 Hírek. 21.05 Hektor Ber-
lioz zenei arcképe. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30
Kamarazene hanglemezeiről. 23 Dalénekesek hang-
lemezei. 23.45 Hírek francia, német, angol és
olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek,
éntrend. 11 Hírek. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasá-
sok. 13.10 Oberléné Paulovits Erzsébet zongorá-
zik. 13.40 Hírek. 13.55 Miksaj Józsa énekel, zong-
orakisérettel. 14.20 Időjelzés. 14.30 Szórakoztató
hanglemezek. 15.30 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 18.15
Az Aranyheged-pályázat hangversenye. 19.15 Ott-
ubay Melinda felolvasása a táncról. 19.40 Ci-
gányzene. 20.15 Hírek. 20.25 Manga János felol-
vasása néprajzi hanglemezekkel. 21.10 Az Opera-
ház zenekara. 22.40 Hírek. 23.10 A Rádió szalon-
zenekarának műsora. 0 Hírek német, olasz, angol
és francia nyelven. 0.25 Magyar nóták és csár-
dások hanglemezeiről. 1.05 Hírek.

KEDD, JUNIUS 25.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Szórakoztató hanglemezműsor. 12.50
Jean Ionescu, N. Mezei, B. Mezei, G. Ardeleanu
és Toto Gruia hangversenye. 13.20 Időjelzés, sport
hírek. 13.30 Petrica Motoiu zenekarának hang-
versenye. Al. Bojenscu énekszámával. 14 Hírek.
14.20 Petrica Motoiu zenekara hangversenyé-
nek folytatása. 15 Közlemények. 19 Időjelzés, idő-
járásjelentés. 19.01 Orvosi krónika. 19.16 Zenei
részletek operettekől. 19.55 Magyar nyelvű hírsz-
olgálat. 20.05 Nicolai Rosu felolvasása a ro-
mán családról. 20.25 Lucia Bercescu románokat
énekel. 20.45 Hírek. 21.05 A rádió szimfonikus
zenekara. 22.10 Hírek, sporthírek. 22.30 Hangle-
mezek. 22.55 Külföldi dalénekesek hanglemezei.
23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyel-
ven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek,
éntrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasások. 13.10 A rá-
dió szalonzenekarának műsora. 13.40 Hírek. 14.20
Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 17.15
Asszonyok tanácsadója. 17.45 Hírek. 18.15 Mozart
G-Moll szimfónia. Hanglemez. 18.40 A vakok és
a munka. Kassay Béla felolvasása. 19 Cigányze-
ne. 19.30 Alku, vagy szabott ár? Barczy Gábor
felolvasása. 19.50 Szirmay Reginald énekel. 20.15
Hírek. 20.25 Édes anyanyelvünk. Halász Gyula
felolvasása. 20.40 A színművészeti akadémia vizs-
gaelőadása. Heidelbergi diákélet. 22.40 Hírek.

23.10 Udo Dammert zongorázik a magyar-német
művészcsere keretében. 23.40 Cigányzene. 0 Hírek
német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05 Hi-
rek.

SZERDA, JUNIUS 26.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Szórakoztató hanglemezműsor. 12.50
Costica Dumitrescu zenekarának hangversenye.
13.20 Időjelzés, sporthírek. 13.30 Costica Dumit-
rescu zenekarának hangversenye. 14 Hírek. 14.20
Costica Dumitrescu zenekara hangversenyének
folytatása. 14.40 Joujou Pavelescu—Gheorghiu
énekszámai. 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjá-
rásjelentés. 19.01 Művészeti krónika. 19.16 Régi
angol zene hanglemezeiről. 19.50 Magyar nyelvű hírsz-
olgálat. 20 Dr. Aurel Voina felolvasása. 20.20
Petre Munteanu énekel. 20.45 Hírek. 21.05 A rá-
dió szimfonikus zenekarának hangversenye. 22.10
Hírek, sporthírek. 22.30 Jon Fotino cello és Ma-
ria Fotino zongora Beethoven II. szonátáját ad-
ják elő. 22.50 Constanta Hirulescu olasz és spa-
nyol dalokat énekel. 13.10 Külföldi dalénekesek
hanglemezei. 23.45 Hírek francia, német, angol
és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek,
éntrend. 11 Hírek. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasá-
sok. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 14.20 Időjel-
zés. 14.30 Katonazene. 15.30 Hírek. 17.10 Gyer-
mekdelután. 17.45 Hírek. 18.15 Cigányzene. 19.15
Koch Lajos felolvasása Schumann Wieck Klárá-
ról. 19.45 A Rádió Szalonzenekarának műsora.
20.15 Hírek. 20.40 Bársony István elbeszélései.
21.10 Budapesti Hangverseny Zenekar. Közremű-
ködik Köszegi Teréz és Sárdy János. 22.40 Hírek.
23.10 Lászlóffy Margit és Stefani Imre kézzongor-
ás hangversenye. 0 Hírek német, olasz, angol
és francia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 27.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Jonita Badiu népi zenekarának
hangversenye, Matilda Cărlig énekszámával. 13
Mircea Ciolin éneklőfűrészen játszik. 13.20
Időjelzés, sporthírek. 13.30 A rádió zenekarának
hangversenye. 14 Hírek. 14.20 A rádió zenekara
hangversenyének folytatása. 15 Közlemények. 19
Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Tudományos króni-
ka. 19.16 Régi német zene hanglemezeiről. 19 Ma-
gyar nyelvű hírszolgálat. 20 Alex. Busuioceanu
felolvasása a milánói kiállításról. 20.20 Artă
Florescu románokat és régi román dalokat
énekel. 20.45 Hírek. 21.05 Szimfonikus hangver-
seny hanglemezeiről. 21.30 Hangverseny. 22.10 Hi-
rek, sporthírek. 22.30 Szimfonikus hangverseny
hanglemezeiről. 23.02 Külföldi dalénekesek hang-
lemezei. 23.45 Hírek francia, német, angol és
olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek,
éntrend. 11 Hírek. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasá-
sok. 13.10 A rádió szalonzenekarának műsora.
13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene.
15.30 Hírek. 17.45 Hírek. 18.15 Holéczy Akos jazz
énekegyüttese. 18.40 Guothfalvy—Dorner Zoltán
dr felolvasása a kartellkérdésről. 19.05 Rimszky-
Korczak Seherezade szvit. A filadelfiai szimfo-
nikus zenekar. Hanglemez. 19.45 Nádi élet az Al-
földön. Darvas József felolvasása. 20.15 Hírek.
20.25 Magyar Imre emlékezete. Hanglemezekkel.
Bevezetőt mond Balázs Árpád, közreműködik
ifj. Magyar Imre, kíséri néhai Magyar Imre ci-
gányzenekara. 21.20 Az Operaház Zenekara. 22.40
Hírek. 23.10 Rajkó zenekar. 0 Hírek német, olasz,
angol, francia és esperantó nyelven. 0.25 Tánclé-
mezek. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, JUNIUS 28.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Hanglemezek. 12.55 Eugen Cerbu
accerdeonon játszik. 13.20 Időjelzés, sporthírek.
13.30 Victor Predescu zenekarának hangverse-
nye. 14 Hírek. 14.20 Victor Predescu zenekara
hangversenyének folytatása. 15 Közlemények. 19
Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Műszaki posta.
19.16 Régi olasz hangverseny hanglemezeiről. 19.50
Magyar nyelvű hírszolgálat. 20 Constantin Noica
felolvasása. 20.20 Alexandru Grozuta román ze-
neszerzők románcait énekl. 20.45 Hírek. 21.05
Francia operaest. Szünetben hírek, sporthírek.
23.20 Szórakoztató hanglemezműsor. 23.45 Hírek
francia, német, angol és olasz nyelven.

Koepgen-Endrefalvy:

A szó hatalma

Hét előadást tartalmaz az egyházi
szónoklatról.

Ára: 105 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek,
éntrend. 11 Hírek. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasá-
sok. 13.10 Balalajka-zenekar. 13.40 Hírek. 14.20
Időjelzés. 14.30 Hanglemezműsor. 15.30 Hírek.
17.10 A magyar helyesírás. Fekete Miklós dr fel-
olvasa. 17.45 Időjelzés. Hírek. 18.15 Lengyel Gab-
riella hegedül. 18.45 Műszaki felolvasás. 19.11
Tánclépek. 19.50 Sportközlemények. 20.15 Hi-
rek. 20.25 Mikrofonnal a Duna medrében. Közve-
tités az obudai Árpáhid pilléralapozásáról. 20.44
Külügyi negyedóra. 21 A rádió tarka este az Uj-
ságrónapon. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 0 Hi-
rek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.2
Hanglemezműsor. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, JUNIUS 29.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Idő-
jelzés, vizállásjelentés, éntrend, egészségügyi ta-
nácsok. 12.10 Katonazene. 12.50 Ghirag Sacazlian
énekel a mandolinnyegyes kíséretében. 13.20 Idő-
jelzés, sporthírek. 13.30 A rádió zenekarának
hangversenye. 14 Hírek. 14.20 A rádió zenekara
hangversenyének folytatása. 15 Közlemények. 19
Országőrök órája. 19 Időjelzés, időjárásjelentés.
19.01 Színház- és filmkrónika. 19.16 A gárdaezred
zenekarának hangversenye. 19.50 Magyar nyelvű
hírszolgálat. 20 A filozófus császár — Matei Pan-
cescu felolvasása. 20.20 Petre Stefanescu-Goanga
énekel. 20.45 Hírek. 21.05 A rádió postája. 21 A
Lucafaurul zenekar táncszámai. 22.10 Hírek, sport
hírek. 22.30 A Lucafaurul zenekar hangversenyé-
nek folytatása. 23 Szórakoztató hanglemezműsor.
23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyel-
ven.

Budapest I. 9 Ebresztő, hanglemezek. 9.45 Hi-
rek. 11 Római katolikus istentisztelet. 12.15 Gó-
rög katolikus istentisztelet. 13.20 Időjelzés. 13.36
Az Operaház zenekara. 16 Harsányi Gizi mese-
órája. 16.30 A Weidinger szalonzenekar műsora.
17.30 Erdélyi pillanatok. Sz. Szappanos Gab-
riella felolvasása. 18 Hírek. 18.15 Heinemann-
jazz. 18.45 Rádió a rádióról. 19.15 Nyilik a róza.
Hangfelvétel, összeállította Gecse Sándorné. 19.35
Hanglemezműsor. 20.15 Hírek. 20.25 A fülemüle.
Arany János költeménye, elmondja Bodnár Jenő
a budapesti Nemzeti Színház tagja. 20.40 Sport-
eredmények. 20.55 Nyár a Balatonon. Hangképek
a Balaton életéből. 22.40 Hírek, sporthírek. 23.10
Tánclépek. 0 Hírek német, olasz, angol és fran-
cia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Apcóhirdetések

Különféle

Humanitásból
majdnem ingyen tar-
tok előnyös újítások-
kal nőruhákról, férfi-
ruhákról, fehérneműk-
ről modern szabászi
tanfolyamot. Sürgő-
sen beiratkozni: Nagy-
várad, Str. Vilson 30
Kathonay szakrajzta-
nárnál.

Melyik

iparos család volna
hajlandó egy árva fiu-
gyermekét tanulónak
elvéltetni. Ertesítést
kér: Pariczay István,
Nagyvárad, Str. Oituz
6. szám.

Lakás

Kiadó
szép utcai szoba üre-
sen, urinónek, esetleg
ellátással is. Nagyvá-
rad, Str. N. Zsiga 32.
szám. II. csengő.

Kiadó

4 szobás modern lak-
ás kerttel július 1-re
— Ugyanott hálószob-
ba butor eladó. Nagy-
várad, Str. Luminei 8.
Tabery-telep.

Kiadó

háromszobás modern
utcai lakás, minden
mellékkel felszerelt aug.
elsejére. Nagyvárad,
Str. Ciorogariu 47. sz.

Szép egyszobás
lakás július 1-re kiadó.
Nagyvárad, Tache Jo-
nescu-utca 24. szám.

Magánház

két szobás alkonyos, ju-
lius elsejére kiadó ju-
tányos aron. Oradea-
Nagyvárad, Nilgesz-
telep, Str. Călimănești-
lor No. 16.

Adás-vétel

Jó karban levő
szőlőpermetező gép ju-
tányos árban eladó. —
Vennék 3—5 kg. súlyig
mérő konyhamérleget,
réztányérokkal. — Erte-
kezni lehet mindkét
esetben. — Nagyvárad,
Str. Tichindeal 18. sz.
háztulajdonosnál.

Jó karban levő
redőnyös ajtó eladó. —
Nagyvárad, V. Ströes-
cu-u. 35. Foris Dezső.

Használt

kádár szerszám olcsón
eladó. Nagyvárad, Str.
Tache Ionescu 31. sz.

Eladó

2 telek Petőfi-utca mel-
lett. Cim: Nagyvárad,
Petőfi-utca 28. szám.

Allást nyee

Ügyes

kiszolgáló leány felvé-
tetik. Vulcan bórönd-
gyár, Nagyvárad, Rege-
le Ferdinand No. 1.

Fogtechnikus tanuló
négy középiskolával
felszerelt. Nagyvárad,
Alexandri-utca 10. sz.

Ügyes fiu tanuló
felvétetik. Jó Lajos
fűszerüzletében, Nagy-
várad, Tache Ionescu
utca 24. szám.

LEGUJABB

Bizakodóan tekint a francia sajtó a fegyverszüneti tárgyalások elé

Bordeauxból jelenti a Havas iroda: A fegyverszüneti tárgyalásokról hivatalos jelentések még nincsenek. A jelentés utal arra, hogy a francia lapok nyugodt hangon foglalkoznak a helyzettel és óvatosságra intik a közönséget a német feltételekről keringő hírekkel szemben. A *Petit Parisien* szerint a német feltételek valószínűleg két lényeges pontot tartalmaznak. Egyik: az ellenségeskedés

végleges megszüntetése, másik pedig területi igények kielégítésének biztosítását. Az *Echo de Paris* óvja a közönséget a rémhírektől. Hangoztatja a lap, hogy bizalommal kell tekinteni ama elhatározások elé, amelyeket Pétain, a dicsőséges francia katona és Franciaország vezetői hoznak a Haza nevében.

Forradalom Esztországban

Felfegyverzett munkástömegek rohanták meg az elnöki palotát. — Lemondott a kormány. — A forradalmárok új kormányt alakítottak

Tallinból jelentik: Esztországban forradalmi kormány alakult. Pénteken felfegyverzett munkástömegek megrohanták a kormánypalotát és kifűzték az épület ormára a vörös lobogót. Paeis államelnök később fogadta a forradalmárok külsőségeit, amely a kormány eltávolítását követelte. Ez rövidesen be is következett, amennyi-

ben a kormány önként visszalépett. A forradalmi kormányt Vares dr alakította meg. A forradalmi megmozdulásra kivézényelték a megszálló orosz csapatokat, de a vörös katonák lábhoz tett fegyverrel, némán figyelték az eseményeket. A forradalmi megmozdulás teljesen vértelen volt.

Roosevelt ígéretet tett arra, hogy harmadszor nem jelölteti magát elnöknek

Az amerikai kormány átalakításának érdekes előzményei és következményei

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok közvéleményét még mindig behatóan foglalkoztatja a kormány átalakításának kérdése. Megállapítható, hogy Roosevelt intézkedése általában nagyon vegyes érzelmet keltett Amerikában.

Hírszerint Woodring volt hadügyminiszter, akit lemondásra kényszerítettek, közölte barátai-val, hogy azért mondatták le, mert ellenezte a szövetségeseknek nyújtandó segítségét az amerikai honvédelem gyengítése árán.

Washingtonból jelentik: Knox ezredes, az egyik új miniszter is érdekes nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy mielőtt elvállalta volna a tengerészeti miniszteri tárcát, Roosevelt ígéretet tett előtte, hogy nem jelölteti magát harmadszorra az elnöki székbe.

A kongresszusban Roosevelt lemondását követelik.

Washingtonból jelentik: A kormány átalakításával kapcsolatban a kongresszusban külpolitikai vitára került sor. Nye köztársasági szenátor a szenátusban Roosevelt visszalépését indítványozta és azt javasolta, hogy az elnök mondjon le Garner alelnök javára. Csak Garner vezetése alatt lehetne újra megteremtteni a nemzeti egységet, csak így lehetne kimondottan amerikai politikát folytatni, amellyel vissza lehetne szerezni az USA számára Európa bizalmát. Roosevelt jelenlegi külpolitikájának folytatása szerencsétlenségbe sodorja az Egyesült Államokat.

Van der Ber köztársasági szenátor indítványozta Woodring volt hadügyminiszter meghívását a szenátus elé, hogy a szenátus megállá-

pítsa, vajjon tényleg egy pénzemberekből álló klikk akarta-e az eltávolítását.

Walsh, a tengerészeti bizottság elnöke kijelentette, inkább lemond, minthogy hozzájáruljon ahhoz, hogy az Egyesült Államok belépjen a háborúba. Ha ez a kijelentés áruulás volna az USA irányában, ő vállalja érte a felelősséget.

A szenátus végül elhatározta, hogy Stimson és Knox hűnézésének helybenhagyása előtt kikéri az illetékes bizottság részletes véleményét.

A képviselőházban is vita támadt Woodring eltávolítása ügyében. Karlson köztársasági képviselő az eset parlamenti felülvizsgálását kérte.

Korlátozzák az amerikai hadianyag-szállításokat.

Washingtonból jelentik: A szenátus jóváhagyta Walsh szenátorának, a tengerészeti bizottság elnökének javaslatát, amely korlátozza az Egyesült Államok tengerészeti és szárazföldi hadfelszerelésének más országok számára való átengedését. A javaslat értelmében az eladásra szánt hadianyagok felszabadítása csak a tengerészeti, illetve hadseregparancsnokság láttamozása mellett történhet. E láttamozásnak azt kell igazolnia, hogy valóban olyan felesleges készlet-ről van szó, amelyre az országvédelem érdekében nincs szükség.

Roosevelt felhatalmazást kapott gyarmatvásárlásokra.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök megkapta a felhatalmazást, hogy békés uton megvásárolja az európai hatalmak amerikai birtokait.

Valea lui Mihai, 1939 IV/30.

Kedves Nagyságos Asszony!

Hálásan köszönöm a szép és jó fűzöt. Remekül áll, talán még az általam írt 2 cm. bőrséget sem kellett volna változtatni rajta. Mégis, csak sokáig tartson. Ha bent leszek Váradon, úgy elmegyek és személyesen köszönetet fogok mondani érte. Tisztelettel Dr R-né.

Kováts Sándorné fűzőspecialista
Gradea, Sinaia-u. 4.

(Ezt a levelezőlapot eredetiben láttuk. Szerk.)
Ha jó fűzőre van szüksége, keresse fel Kovátsné!

Öfelsége II. Károly király rádióbeszéde

Bucurestiből jelenti a rádió: A királyi ház marsalli hivatala közli: Öfelsége II. Károly király szombaton este 9 órakor beszédet mond a bucuresti rádióban. Az uralkodó beszédét az összes rádióállomások közvetítik.

St. Malo és Lorient német kézen

Több mint 200 ezer foglyot ejtettek a németek

Berlinből jelentik: A német főhadiszállás szombaton délelőtt kiadott jelentése közli, hogy St. Malot és Lorient-et elfoglalták a német csapatok, amelyek minden arcvonalon tovább folytatják előrenyomulásukat. A utóbbi napok folyamán 200 ezer francia foglyot ejtettek. A foglyok között van egy francia hadseregtábornok, több hadtesttábornok és igen sok magasrangú tiszt. Igen nagy mennyiségű hadianyagot és felszerelést is zsákmányoltak. Igen sok ágyút, harcokocsit és több mint 200 repülőgépet.

Péntek délután az angol repülők a holland Hexel-sziget közelében támadást kíséreltek meg. Három repülőgépet lelőttek, három pedig a német vadászgépek elűzték. Június 21-én az ellenség repülőgépvésztesége 25 repülőgép. Június 4. és 20-a között az ellenség vesztesége összesen 765 repülőgép. A német repülők eredményes támadást hajtottak végre Anglia keleti partjai ellen. Fontos katonai célpontokat bombáztak. Egy gép nem tért vissza.

Az olasz hadijelentés.

A Stefani-ügynökség közli az olasz főhadiszállás szombat déli 11. számú hadijelentését. A Földközi-tengeren a tengeri és légi haderő fokozott tevékenységet fejtett ki. Három ellenséges gőzöst elsüllyesztettünk. Kettő közülük fel volt fegyverezve. Egy ellenséges cirkálót a Baleari-szigetek közelében repülőbombával eltaláltak. Bissertánál súlyosan megrongáltak egy csatahajót. Marsailleben eredményesen bombázták a repülők az üzemanyagraktárakat. Afrikában fontos támaszpontok ellen intéztünk támadást. Észak-Olaszországban és Sziciliában ellenséges repülőgépek jelentek meg, de bombát nem dobtak le. Livornóban volt egyedül ellenséges bombatámadás, de emberéletben nincs kár.

Repülő-támadás Berlin és Bréma ellen.

Berlinből jelenti a D. N. B.: Péntekre virradó éjjel ellenséges repülőgépek Berlin közelébe jutottak. Néhány robbanó és gyújtóbomba a fővároson kívül eső részen esett le. Egy kórházat súlyosan megrongáltak. 3 férfi, 3 asszony és egy gyermek életét veszítette. Hasonlóképpen támadást intéztek Bréma kikötőváros ellen. A légvédelmi tüzérség elűzte az ellenséges gépeket.

Regényszerű életrajzok:

Pálffy Erzsébet grófnő:

Foligno rózsája

című könyvében Folignoi Szent Angéla életét írja meg szokott kedves, élvezetes stílusában.

Tanulságos, hasznos olvasmány.

Ára: 131 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.